

Wie worden de prijzen? (vervolg)

daan. Vooral de jongens en meisjes van 4, 5, 6 en 7 jaar hebben hun beste beentje voorzet. Een heleboel kinderen vonden het niet genoeg om de puzzel op te lossen. Nee, die leuke kleine plaatjes zijn ze ook nog gaan kleuren. Wie weet, misschien is er de volgende keer voor jullie wel weer een kleurplaat bij! Maar jullie willen natuurlijk graag weten wie de prijzen hebben gewonnen. Hou je vast, daar gaan wij dan:

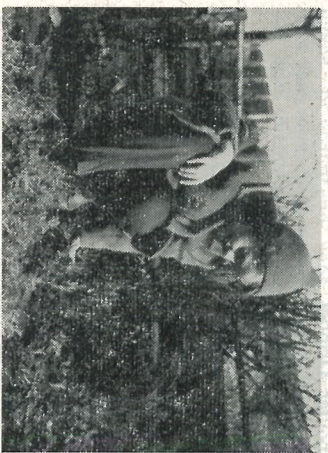
Van onze 13-, 14- en 15-jarigen hebben wij een grote berg oplossingen binnengekregen. Jammer genoeg konden wij niet alle oplossingen goed rekenen, omdat er nogal wat anders waren die de kruiswoordpuzzel wat storing hadden ingevuld. Hier en daar stond wel eens een verkeerd woord. Jongens, opgelet dus! In het vervolg je oplossing nog even nakijken voor je hem op de bus doet.

De prijzen gaan naar:
 Franca Kerkhof Hoofdprijs
 Peter Oerdoom 1e prijs
 Gerard Maas 2e prijs
 Theo van Bennekom 3e prijs

Dan komen wij bij de 11- en 12-jarigen. Hadden wij het julle een beetje te moeilijk gemaakt? Van jullie groep kregen wij namelijk de minste oplossingen. PAULUS OUDEJAAR was inderdaad een hele kluit. De meeste puzzelaars wisten het wel tot 10 fouten te brengen. Maar er zaten 15 fouten in het verhaal. En die 15 hebben niet zo heel veel inzenderijes er uitgehaald. Toch bleven er gelukkig nog genoeg goede oplossingen over.

De prijzen zijn voor:
 Joke le Gué Hoofdprijs
 Jan Sloff 1e prijs
 Arrie de Vries 2e prijs
 Loek Schitte 3e prijs

Sneeuwklukje

Wat is dat nou, jij kleine gult,
 Kom jij nu al je bedje uit?
 Blijf warmpjes nog wat in de grond,
 Want als de boze wind je vond
 Hij beet je dood!

Ik ben er niet bang voor de boze wind.
 Ik vertel van de lente, mijn lieve kind.
 Mijn klokje luidt zachtkens over de grond
 En wekt er de bloempjes die slapen
 in het rond
 Hun bedjes uit.
 Nu weet je wel wat mijn vroeg luiden
 beduidt!

8-, 9- en 10-jarigen: het was niet zo moeilijk om uit te zoeken welk woordje niet in de rijtjes thuishoorde, hè! Alle ingezonden oplossingen waren goed. Knap gedaan hoor! Hier komen de prijswinnaars:
 Beppie de Tombe Hoofdprijs
 Ingrid Tomson 1e prijs
 Hans Meijer 2e prijs
 Arno Cuppen 3e prijs
 En nu zijn de 6- en 7-jarigen aan de beurt. Ook jullie hadden alles goed. Wij zijn trots op onze neefjes en nichtjes hoor! Jullie kunnen het!

De prijzen sturen we deze keer naar:
 Jennie Kliphuis Hoofdprijs
 Jacqueline v. d. NESTE 1e prijs
 Robert Jan ten Thij 2e prijs
 Adrienne Trimbos 3e prijs
 En dan nu nog onze kleinsten van 4 en 5 jaar. Al zijn jullie de kleinsten van onze puzzelaars, jullie zijn vast niet de domsten, hoor! Geen één foute oplossing hebben we van jullie gekregen. Fijn gedaan! Nu nog de namen van de kinderen die een prijs krijgen thuisgestuurd:

Liesbeth Dijkstra Hoofdprijs
 Addie Blijleven 1e prijs
 Ania van Egdom 2e prijs
 Hans Penders 3e prijs

De prijzen zullen wij naar jullie opsturen. De kinderen die dicht bij Van der Heem Den Haag (Maanweg 156) wonen en het leuk vinden om zelf hun prijs bij ons te komen halen, mogen dat gerust doen. Zeg dan aan de portier dat je bij mevrouw Sipkes (Tante Jos) moet zijn. Wij zullen de prijzen hier houden tot vrijdag 5 maart, als jullie dan nog niet zijn geweest sturen wij ze naar jullie toe. Afgesproken?

Oplossing raadsels

1. Ik ben zes jaar.
2. Voor de kapper.

Post voor ... (vervolg)

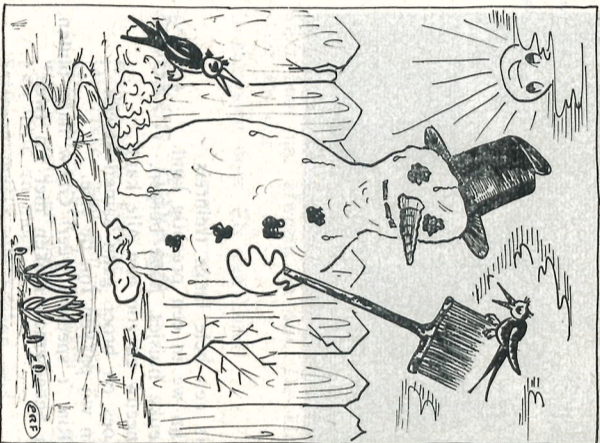
Hans Hydra. We waren eigenlijk een beetje bang dat je onze brief in november niet had ontvangen. Maar dat blijkt gelukkig niet zo te zijn. Je verhaaltje over de kerstboom zullen we zinnig bewaren tot het eind van dit jaar.

Bonnie van Konwen. Hoe vind je het om je foto in deze Jeugdkrant te zien? Het is wel leuk hè, om eens een brief aan jou gericht te krijgen. Je verhaal zullen we zeker in een van de volgende Jeugdkranten plaatsen. Je bent er maar goed afgekomen, Bonnie! Vonden jij zusjes het versta in hun postbrieven?

Frank v. d. Linden. Jij bent wel een echte puzzelaar, hè? Fantastisch zoals je dit rebus in elkaar hebt gedraaid! We zullen er beslist een dankbaar gebruik van maken. Schrijf je ons nog even in welk jaar je geboren bent?

Truus Panhuis. Wat kun jij leuk verhalen vertellen. De kookeksklok komt er beslist een keer in, hoor! En we houden ons aanbevelen als je weer eens inspiratie hebt. Je snuurt het maar naar ons toe hoor. Dag Truus! Leuk dat wij het laatste blaadje van je album mochten vol schrijven.

Jan Panhuis. Je vindt het toch niet erg hè, dat we jouw versie en een andere titel hebben gegeven? Heb je je foto al gezien op pagina twee? Mogen wij hem houden of moeten we hem weer terugsturen?

Zeg, sneuwanman met je hoge hoed

Waarom sta jij te treuren?

De winter is toch in het land?

Jou kan toch niets gebeuren?

Er zit geen blad aan boom of struk

Wij kunnen nergens schuilen

En jij met warme jas en hoed

Jij staat bijna te huilen!

Ach vogeltje, je hebt gelijk

De winter is nog in het land

Maar ik voel de lente komen.

Het zonnetje schijnt in mijn rug,

Zij knabbelt aan mijn jasje

En kom je morgen hier terug,

Dan vind je slechts... een plasje.

Ach sneuwanman, toe nou, hui maar niet,

Al zal de lente komen.

Als ik straks in mijn nestje lig

Zal ik nog van je dromen!

Oom Niek.

John van Rooyen. Nou, nou, jij hebt je best gedaan! Dat was echt van alles wat. Maar toch ben je nog iets vereten. We zouden namelijk nog zo graag weten wanneer je geboren bent. Schrijf je ons dat nog event! Dag John.

Marijanne Vink. Meid, dat jij al kunt lezen terwijl je in maart pas vijf jaar wordt! Leuk zeg dat we de foto's mogen houden; een ervan vind je in dit Krantje. Jammer dat je geen prijs hebt gewonnen met je foto. De volgende keer moet je foto komen de volgende keer aan de beurt; moet je hem weer terug hebben of mogen wij jou bij onze andere neefjes en nichtjes hangen?

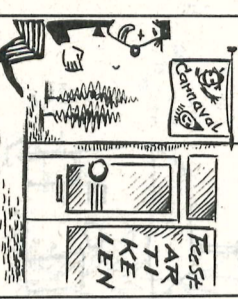
Lia Wilhelmse. Heb je onze kaart nog ontvangen met je verjaardags? Het versje dat je ons stuurde heb je zeker al gevonden in deze Jeugdkrant! Je foto komt de volgende keer aan de beurt; moet je hem weer terug hebben of mogen wij jou bij onze andere neefjes en nichtjes hangen?

Sjaak Hartman. De foto die je van jou en je tweelingzusje stuurde bewaren we nog even tot de volgende Jeugdkrant. Schrijf je ons nog eens hoe je zussie heet waarmee je op de foto staat en bedankt voor je mooie tekening!

Gerjan de Bruijn. Ook jouw foto komt de volgende keer aan de beurt! Dat vrachtkamp gaat we beslist een keer met z'n allen maken. Heb je dat helemaal zelf verzonnen? Kamp zeg! Fijn dat je de Jeugdkrant zo leuk vindt.

T U P P Y
 de clown

het V.D.H.-tje

Redacteur
 C. SCHREVEL
 Nr. 877
 5 maart 1965

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGaan VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

COR ingelicht over benoemingen

Woensdag 24 februari j.l. kwam in het hoofdequibou aan de Maanweg te Den Haag de Centrale Ondernemingsraad bijeen onder voorzitterschap van Ir. P. G. Zaaijer. Drie belangrijke punten kwamen aan de orde: de directieafdelingen, mededelingen verband houdende met de fusie en de Solex-reparatieprijzen.

Directieafdelingen.

De heer Zaaijer gaf een uitgebreid overzicht van de gang van zaken bij Van der Heem in de afgelopen maanden en sprak ook zijn verwachtingen voor de toekomst uit.

In dit verslag kunnen wij hier kort over zijn, omdat in het verslag van de Ondernemingsraadvergadering Maanweg, dat wij twee weken geleden publiceerden, uitvoering is weergegeven wat door de heer Zaaijer werd besproken.

Tevens meldde de voorzitter dat intussen de besprekingen met de werknemersorganisaties zijn begonnen over wijzigingen in de CAO handarbeiders en de CAO beamten. Het ligt in de bedoeling van partijen om per 1 april 1965 weer CAO's voor een jaar af te sluiten.

Mededelingen verband houdende met de fusie.

De voorzitter schetste uitvoerig hoe de organisatorische verhoudingen komen te liggen bij Indoheem en bij de verschillende daaronder horende werkmatschappijen. Aan de hand van een schematisch overzicht lichtte de heer Zaaijer een en ander toe. Tenslotte mondde dit overzicht uit in de volgende conclusie:

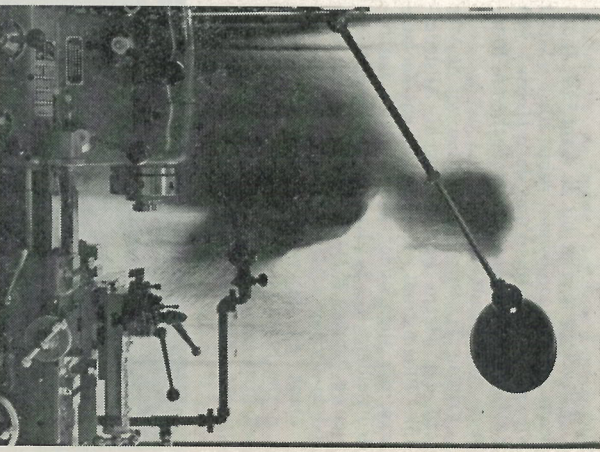
BENOEMINGEN

In de publicatie die vorige week op alle mededelingenborden en in het VDH-tje gedaan hoorde over de benoemingen in het Indoheem concern staat als laatste zin:

„Alle benoemingen gaan in met ingang van 15 mei 1965”. De inhoud van deze zin zou aanleiding kunnen geven tot misverstand; wij geven daarom de volgende verduidelijking:

1. De benoemingen bij Indoheem N.V. zijn onmiddellijk van kracht geworden.
2. De voorgestelde benoemingen in de werkmatschappijen behoeven de bekrachtiging van een algemene vergadering van aandeelhouders, die voor 15 mei e.k. plaatsvindt, zodat deze benoemingen uiterlijk 15 mei 1965 van kracht worden.

ZO KUNT U HET OOK ZIEN

De Schakel schijnt nog niet van plan te zijn in te grijpen.

Verandering van jaargetijde doet denken

Een dezer dagen liep ik door de gangen van het complex Maanweg Den Haag. Hoewel de temperatuur nog wat winters was, schenen de zon door het glas heel aantrekkelijk naar binnen en doken buiten de eenden met kennelijk genoegen het water in. Met de neuzen tegen het glas gedrukt waren twee mensen in een gesprek gewikkeld. Naarbij gekomen hoorde ik namen als Garnisch Partenkirchen. Oostelijk en de Bergland Express. Desgevraagd kreeg ik ten antwoord: „Moet u eens kijken wat een mooi weer, mijnheer! Het wordt zo langzamerhand weer tijd om aan de vakantie te gaan denken.”

Zomer... vakantie... mooi weer! Terwijl ik verder liep bleef het vakantiedeelde door mijn hoofd spelen. Wanneer viel mijn vakantie eigenlijk? Waar zou ik mijn vrije dagen gaan doorbrengen? Wat voor weer zou het dan zijn? Op die vragen moest ik het antwoord nog schuldig blijven, omdat ik er nog niet over had nagedacht of om wat positief beantwoorden namelijk wanneer ik vakantie moest nemen; dat was van Hogerhand al medegegeeld. Bladerend in de al aardig gevulde agenda, vond ik omstreeks 19 juli enkele blanco pagina's. Ook viel mijn oog op een aantekening op zaterdag 17 juli: „Van nu af gepermitteerd zonnepaden tot en met 30 juli”. „Optimist!”, zul-

Waarom stelt een bedrijf als het onze een collectieve vakantie vas?

Voor een bedrijf van vrij grote omvang is de planning en het uitvoeren daarvan zeer belangrijk. Om een bepaald productieschema te kunnen aanhouden, moet men kunnen rekenen op materiaal, machines en de daarbij behorende mensen! Wanneer er vakantiespreiding zou worden toegepast per afdeling of per persoon, zou dit niet alleen organisatorisch vrij moeilijk uitvoerbaar zijn, maar schep het ook problemen op het gebied van het onderhoud. Als de mens vakantie nodig heeft, zou een continu draaiende machine dan niet één keer in het jaar aan rust toe zijn? In geval van vakantiespreiding zal

INDOHEEM

in woord en beeld

In het kader van de door de redactie ten behoeve van de fustepartners ter beschikking gestelde plaatsruimte, volgt hier de derde aflevering van *Indoheem* in woord en beeld.

Wij waren te gast bij de Utrechtse Indoheem vestiging, waar ruim 20% (1.100 werknemers: 610 Van der Heem, 490 EMD) van het gehele personeel van Indoheem werkzaam is.

Vrijdag 22 januari bezochten wij de vier Van der Heem nederzettingen: Abstederdijk, Bloemstraat, Keulskade en Zeelantlaan, die allen onder leiding staan van bedrijfsleider ir. J. Keuning, alsmede de nieuwe (sinds 1963), doch ervaren (63 jaar) Indola-dochter EMI N.V.

Dank zij de vriendelijke medewerking van de heer G. W. Hardeveld Kleuver, bedrijfsperoneelchef Van der Heem Utrecht, die tijd en automobiel ter be-

Montage Abstederdijk.

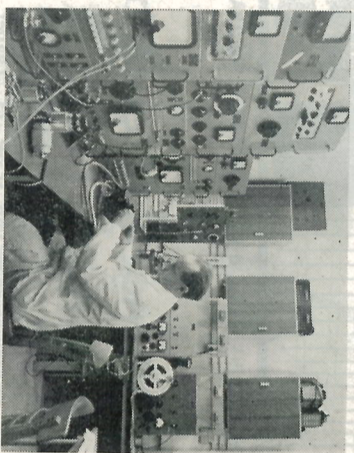
schikking stelde van onze missie, kon het vervoer naar de verschillende, vaak ver uit elkaar liggende punten in Utrecht een vlot verloop hebben.

Abstederdijk.

Karakteristiek voor deze Van der Heem vestiging is dat er achter de vrij sobere gevel van dit pand zo'n gezonde bedrijvigheid heerst en dat er op de beperkte ruimte zo'n uitgebreid machinepark ondergebracht is.

Alle vier de Van der Heem vestigingen in Utrecht zijn zuiver produktie-units, waardoor het representatieve gedeelte (entree, ontvangstruimte, showroom e.d.) ontbreekt, eenvoudig omdat dit dan van ondergeschikt belang wordt, en er bovendien zult u dit in de nieuwe fabriek, die in de toekomst op de onlangs aangekochte 5 ha grond aan de Lage Weide zal verruizen, allemaal wel aan treffen.

slist een van de rustigste en vredigste afdelingen van het Indoheem concern, wat niet wil zeggen dat er geen bijzondere arbeidsprestaties zouden kunnen worden geleverd. Dat het prettig werken is in deze „rust“ blijkt wel uit het feit dat er praktisch geen personeelverloop is.

Werkman Bloemstraat; de heer Knitbor verricht er zijn werkzaamheden.

Op de bovenverdieping van het pand Abstederdijk is de administratie (onder andere Loonadministratie en Personeelszaken) voor Van der Heem Utrecht ondergebracht. Ook bevindt zich hier een bescheiden reserachruimte voor experimenten met eventuele proefmodellen. Verder de kantine, waarin een vitrine staat met enkele Van der Heem-artikelen voor verkoop aan het personeel. In deze kantine wordt tijdens de middagpauze in ploegen de lunch gebruikt. 's Morgens is er voor alle werknemers een kop koffie. Zoals in alle Van der Heem bedrijven geldt ook hier een bonnensysteem, waarbij de kosten meteen van het salaris worden ingehouden.

Fabriek.

In de fabriekshal zien wij onder andere op de wikkeldelingsen verschillende buitenlandse werknemers — onder meer Spaanse dames — die behalve over vliegende, bekwaame vingers, ook over een rappe tong beschikken. Het moet voor buitenlandse werknemers overigens een morele steun zijn om aanspraak in hun eigen taal te hebben.

In de kleine montagehal wordt onder meer gewerkt aan meet- en regelapparatuur, onderwater-detectie-apparatuur, alsmede aan zend-ontvanginstalaties. De bijzonder hartelijke produktieleidster, de heer A. de Zeeuw, toonde ons zijn bedrijf vol enthousiasme, waarna wij deze korte rondleiding afsloten met een goed kop koffie in een huiselijke kantine met fleurige tafelkleedjes en planijes op de tafels.

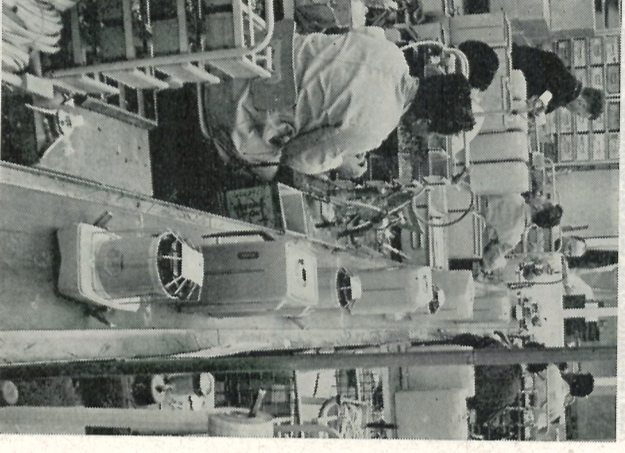
Keulskade.

Weer een geheel ander beeld geeft deze derde vestiging: een volwaardige, doch alweer te klein geworden fabriek aan het water.

Deze fabriek werd in 1956 door Van der Heem in gebruik genomen en telt momenteel circa 200 man personeel.

In de afdeling Metaalbewerking zien wij de verzinking, spulterij, droogovens, enzovoort en volgen dit belangrijke gedeelte van het produktieproces.

Op de bovenverdieping maken wij kennis met de elektrische boormachines, de beroemde Heem-master en de hobby-sets, die naar mijn mening tot de mooiste (qua vormgeving) en beste (qua werking) Van der

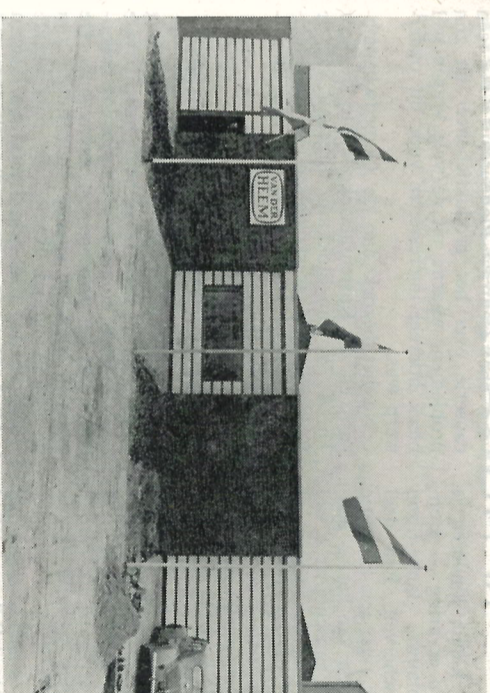
De Jumbo-stofzuigerband aan de Keulskade.

Heem produkten gerekend mogen worden. Wekelijks komen er vele boormachines van de band, waarvan een groot gedeelte bestemd is voor de export. Wij volgen de montage, de controle tot en met de verpakking (compleet met gebruiksaanwijzing) in de speciale hobbysets. Ook de montage van ventilatoren, ventilatorkachel en de bekende Jumbo-stofzuigers kunnen wij hier op de voet volgen. In een hoog tempo worden de delen aangegeklonken en overall vindt weer een nauwkeurige eindcontrole door middel van de verschillende meetapparaten plaats. Omdat men ook hier moet woekeren met de ruimte worden de produkten meteen van de band in verzendklare dozen gepakt en dagelijks afgevoerd,

baar en worden geleverd in geel en azuurblauw.

Wat ik beslist niet onvermeld wil laten, is de prettige sfeer waarin gewerkt wordt. Het was alles bijeen een zeer interessante dag en ik zeg allen die hieraan hun medewerking verleenden ganne dank. Voor de namiddag hadden wij de grootste — circa 490 man personeel — en de oudste (1902) fabriek van Indoheem N.V. Utrecht bezocht, namelijk de EMI N.V., sinds 1963 een dochteronderneming van Indola N.V., maar hierover schrijft uw redacteur de heer J. Smulders in een volgend VDH-tje.

Th. Vermulen.

Voorraanzicht pand Zeelantlaan.

PROEFNEMING MET APPARATUUR UIT DE USSR

De Bedrijfsgeneeskundige Dienst van Van der Heem Den Haag krijgt binnenkort als een van de grotere bedrijven in Nederland voor één dag de beschikking over de Translunerator Chiroenjin Pri 14a. Dit Russische toestel betekent een omwenteling op het gebied der preventieve geneeskunde.

Zeker gezien de huidige uitwisseling tussen oost en west en de aard van de proefneming mag dit aanbod van de Gorkitovs-fabrieken zowel voor Nederland als voor Van der Heem als belangrijk worden aangemerkt.

Zeelantlaan.

Als laatste bezochten wij de fabriek voor de door Van der Heem gemakte ERRES elektro-laagspanningsstekers aan de Zeelantlaan.

Nadat tot oktober 1964 de produktie van elektrodekens ondergebracht was in het pand aan de Abstederdijk, huurde Van der Heem eind 1964 deze nieuwe fabriek om zo dit artikel afzonderlijk, dus efficiënter, te kunnen fabriceren en elders meer produktieruimte vijf te krijgen.

In de montagehal met een oppervlakte van 380 m² is een groep van 16 Spaanse vrouwen te werk gesteld, wat op een totaal van ongeveer 40 man personeel een geheel van ongeveer 40 man personeel geeft. De bijbehorende magazijnoppervlakte bedraagt 270 m².

Bij dit produkt — de verwarmingsdekens — is betrouwbaarheid en veiligheid een eerste vereiste; daarom is er een automatische werkende ingebouwde beveiliging. Tevens heeft de deken een grote bedrijfszekerheid door toepassing van transistors en een continu instelbare temperatuurregeling. Het plastic schakelkastje is bijzonder fraai uitgevoerd. De dekens zijn motiecht en was-

Standel in mensen

Hoe is het mogelijk in deze tijd — bandel in mensen?

Vanzelsprekend komt dat in ons land niet voor; daar zijn wij te beschafeld voor. Natuurlijk speelt dit ergens in het Midden-Oosten, waar de een of andere stiek zijn eigen mensen net zo gemakkelijke VERKOOP als bij moote blanke meesters voor zijn baren IN-koop.

Nee, bij ons is zoiets ondenkbaar. Sel je voor, mensen verkopen; moote meesters inkoop is wat anders, maar dat mag nu eenmaal niet. En zo zijn wij dan als beste brane Nederlanders weer die tevreden met ons zelf.

Tot je opeens in de krant leest dat een VDH'er, Gertrudus van Duiteren, die maar een andere baas wilde, niet wegtuam bij VDH, omdat zijn aanstaande baas voor zijn aankoop geen f 150.000,— aan VDH kon of wilde betalen. Als VDH f 75.000,— had gevraagd was het gelukt, maar VDH vroeg f 150.000,— en daardoor ging de koop niet door. Daar kan men dan tevens aan veranderen, geen Gewestelijke Arbeidsbreven, seen vakorganisatie, niemant!

Is te gek om los te lopen dat zoiets in ons land mogelijk is.

Nam Van Duiteren dat nou zoman? Blijbaar moet hij wel; ze hadden hem wel verteld dat hij, als de verkoop doorgegaan was, een paar procent van de verkoopprijs had gekregen, maar dat was ook alles.

De gedachten gang is begrijpelijk en de veronwaardigings ook. Totdat onze lezer ontdekt dat die twee werkgevers voelbaarheidsingen zijn en Van Duiteren een bekende linkshand, die hard lopend met beide benen meer kan dan tentallen anderen met beide handen.

Hij moept tegen zich zelf: Dat ik daar nou ingeluppeld ben; nee, een voetballer die zich op de transfermarkt laat plaatsen, is veel wat anders.

En toen onze lezer dit verhaal de volgende dag op zijn werk tegen zijn collega's vertelde, ontstonden er ineens allerlei groepjes. De zware amateurs, die betaald voetbal niet den borse vinden, de voorstanders van betaald voetbal, die het ermee eens zijn en nog een groot aantal anderen die tot het tribunenolk behoren en alleen maar belang hebben bij een goede wedstrijd.

Een was er die kennelijk niet bij een van de groepjes behoorde; hij wist dat Van Duiteren bij een bedrijf werkte met vette arbeidsvoorwaarden, die in een CAO waren geregeld.

Hij wist dat Van Duiteren daar niet als koopman werd behandeld, maar kon gaan en staan waar hij wilde, als hij zich hield aan de geldende regels van de CAO. Maar als hij naar een andere baas wilde, dan bleef dat niet hangen op een aankoopbedrag van dat zingrukkende grootte, dat zijn werkgever kon vragen als hij dat wilde.

Zijn collega's hadden allemaal hun mening, maar hij, de enige van de groep, kwam er niet uit en bleef zich afvragen: wat is het verschil; is er toch handje in mensen?

WIE?

Voor de binnendienst van de Technische Dienst te Rotterdam worden gevraagd:

een TV-reparateur

die in staat is van tijd tot tijd de buitendienst waar te nemen.

een Reparateur

van elektrische huishoudelijke apparaten. Schriftelijke sollicitaties aan de heer F. Cuppen, afdeling Personeelszaken, Maanweg 156, Den Haag.

Schaakkampioenschap 1965

Evenals in 1963 en 1964 zal ook dit jaar het VDH-schaakkampioenschap worden verspeeld, met mede als inzet de Gushoven-beker.

Zoals in 1964 zal dit kampioenschap wederom een landelijk aspect dienen te krijgen; hier toe worden dan ook de VDH-vestigingen in geheel Nederland uitgenodigd.

Er zal worden gespeeld volgens het FIDE-reglement. De organisatie is weer, mede in verband met de objectiviteit, uitbesteed aan de organisatoren van de Voorburgse Christelijke Schaakvereniging.

Wil dit toernooi voor de fabrieksvakantie een winnaar opleveren, dan dient uiterlijk half maart gestart te worden.

De bedoeling is om door middel van een poulesysteem de sterkste spelers te selecteren voor de eindronde. Deze eindronde zal bestaan uit de winnaars van de landelijke en de winnaars van de Haagse groep, alsmede de huidige kampioen (heer Oosthoek).

Opgeve van naam, speelsterkte, voorkeursavonden, afdeling en toetselnummer worden gaarne ingewacht en wel:

voor Den Haag bij de heer Wolters, Technische Dienst Den Haag.
voor VDH-vestigingen elders bij de heer Oosthoek, Personeelszaken Den Haag.
Wolters,
Technische Dienst.

INHEEMSE ZAKEN

— Vrijdagavond 19 februari was ons mannenkoor onder leiding van Harry Holtman te gast bij de bejaarden van „Martienpark“ te Leidschendam. Het veelzijdige programma van het Van der Heem koor werd na de pauze voortgegaan door het optreden van de snelleknaar Dalt Wisney, die voor velen bekende Ben Vroklage.

— Heeft u al een formulier gehaald om de autopuzzel passend te maken?

Reeds vele automobilisten haalden bij de portier aan Saturnusstraat of Maanweg een formulier. Hierop vermeldde zij: naam, afdeling, telefoonnummer van de afdeling waar zij te bereiken zijn en het kenteken van hun voertuig. In het geval dat er een beroep moet worden gedaan op hun medewerking, kan de desbetreffende portier hen door middel van zijn „autobezitters-administratie“ snel en geruisloos opsporen.

Het kan voordeliger zijn dan u denkt!

j.s.

't Is maar hoe je 't bekijkt

— Wat voor de onhandige een kwelling betekent, is voor u misschien een peulenschilje.

Wat voor u om te huilen is, is voor een ander misschien om te brullen!

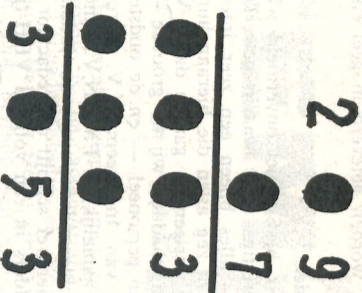
Waar u geen kunst-an vindt, is voor een buitenstaander misschien Kunst.

j.s.

Zag u het ook zo?

Foto van een van de draubanken met plaatsbeschermwand op de achtergrond in de Draaierij aan de Maanweg.

4

PUZZEL Nr 141

De vernielzucht van kleine kinderen is naar onze mening — en ervaring — grenseloos groot! Ons blauwe, lange-luizen theelichtje: reis, aan scherven. Een deel van onze Winkler-Prins: reis, een katermetje eruit. Wij sparen u de rest van het — een-lontje — verhaal. Maar aanschouw u wel de hierbij gegeven vermenigvuldiging of liever: wat eens een vermenigvuldiging zwart gemaakt op ons stempelsussen, zijn reeds negen cijfers onherkenbaar bedolven onder een dun maar desalniettemin voldoende ondoorzichtig laagje inkt. Wij hebben nog met op tijd de resterende cijfers kunnen reddden om u deze voor te kunnen leggen met de reeds door u vermoede vraag: welke cijfers stonden er op de negen plaatsen van de vlekken?

Oplossingen moeten uiterlijk woensdag 17 maart 1965 in het bezit zijn van mevrouw R. C. Hartsuiker, redactie VDH-De Den Haag. De volgende prijzen zijn beschikbaar: 1e prijs f 15,—, 2e prijs f 10,—, 3e prijs f 7,50, 4e, 5e en 6e prijs f 5,—.

GESLAAGD VOOR:

het praktijkexamen Nederlandse Handelscorrespondentie: M. H. E. M. Verberk, Interneem Den Haag.
het diploma Duitse Handelscorrespondentie: P. van der Deyl, Inkoop Den Haag.
het Praktijkdiploma Boekhouden: L. F. Hillebrand, Inkoop Den Haag.

Gefeliciteerd!

HUWELIJKEN.

Den Haag: K. Beverwijk, Technische Dienst Groningen, met mevrouw W. Hofman, d.d. 27-1-1965.
Den Haag: M. A. Verburg, d.d. 28-1-1965.
Den Haag: J. H. van der Vime, Kadonnon-tage, met mevrouw M. Sants, d.d. 19-1-1965.
Den Haag: C. F. M. Vrijens, Public Relat-hions, met mevrouw A. C. Class, d.d. 6-2-1965.
H. A. van Keulen, Interneem, met mevrouw A. J. van Duren, d.d. 13-2-1965.
Den Haag: D. J. Walsen, Voornontage Telo, met mevrouw C. W. M. Hogendorp, d.d. 23-2-1965.
Sneek: A. Metref, Radlobouw, met mevrouw O. J. M. Roestink, Preparatie, d.d. 2-2-1965.
Utrecht: Mevrouw J. W. Verheul, Productiebuureau, met de heer H. Linnebank, d.d. 9-2-1965.

GEBOREN.

Den Haag: Ronald Teunis, zoon van T. Dost, Arbeidstechnisch Bureau Maanweg, d.d. 16-1-1965; Michael, zoon van H. Ratchik, Tijdschrijverij, d.d. 17-1-1965; Ronald Pieter Martinus, zoon van P. van Montfort, Inkomende Goederecontrole Telo, d.d. 18-1-1965; Casper Anthon, zoon van A. S. T. Kruijff, Laboratorium Telecommunicatie, d.d. 19-1-1965; Hendrikus Peter, zoon van J. P. de Vink, Technische Dienst Groningen, d.d. 19-1-1965.
Den Haag: Erica Antoinette, dochter van H. E. R. de Boer, Otwergroep Televisie, d.d.

DIRECTEURENBEZOEK

Woensdag 24 februari jongstleden bracht een twintigtal directeuren en bedrijfsleiders van Sociale Werkplaatsen een bezoek aan onze onderneming. Zoals velen van u wel zullen weten zijn dit werkplaatsen waar minder valide mensen een bestaan vinden door producten te maken voor bedrijven, waaronder Van der Heem N.V., die daar op dat moment niet voldoende capaciteit voor hebben.

Na een causerie over de geschiedenis en het productie-programma van ons concern door Drs C. A. A. van Luttervelt en de vertoning van de bedrijfsfilm werden enkele fabrieksafdelingen bezocht.

In de middag hield de heer J. C. Westveer, chef Centraal Planbureau RTG, een causerie over het productiebeheer en zijn problemen, waarna uit de vele vragen wel bleek hoeveel interesse er voor dit onderwerp was.

Na het bezoek aan de Gereedschapmakerij en de Kastenfabriek dankte de heer Th. A. W. van Stokkum, directeur van de Federatie van werkplaatsen in Zuid-Holland, namens alle aanwezigen voor de inschuifende dag.

Alles loopt op rolletjes

Bij de preparatiegroep van de afdeling Radiomontage Den Haag heeft men na vele experimenten eindelijk een oplossing gevonden voor het snijden van isolatiebuis. De daarmee gepaard gaande handelingen zijn nu vereenvoudigd. Hoewel de ontwikkelde „stellige“ nog niet geheel aan alle wensen voldoet, is er nu een einde gekomen aan het uitlopen van de te snijden buis, het daaraan verbonden struikelgevaar en het onnodig vuil worden van de isolatiematerialen. Het „apparaat“ bestaat uit een verticale steun, bevestigd aan de smafstaf. Links en rechts zijn boven elkaar twee haspels gemonteerd. Op elke haspel kan een rol draad of buis worden geplaatst door de zijwand van de betreffende haspel af te nemen. Dit is door de toegepaste constructie van viergeluopen een kwestie van een ogenblik. In één handeling worden nu vier draden tegelijk via een oog naar het snijmes gevoerd en daarop afgesneden. De op kogelagers lopende haspels worden in hun vaart geremd door rubber remsegmenten.

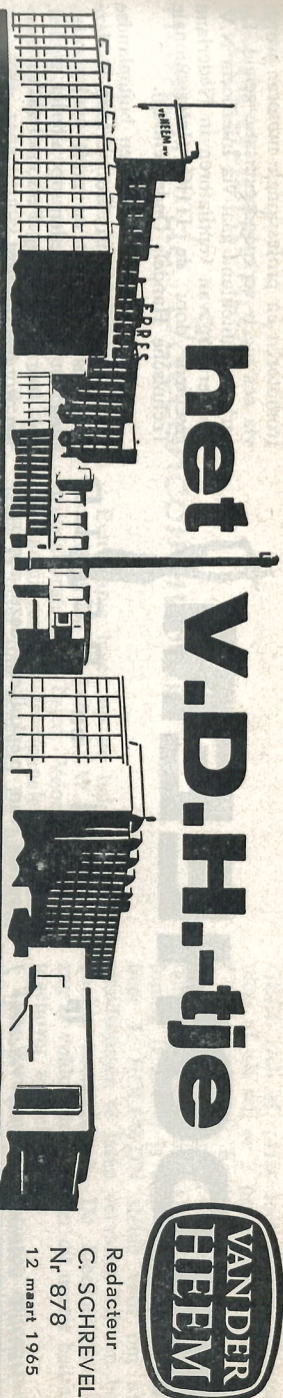
j.s.

26-1-1965: Wilhelm Winston, zoon van W. Glaabeek, Kwaliteitsgroep Ergo, d.d. 28-1-1965; Paulo Jose Ramalho, zoon van J. Arcangelo da Cruz, Soletornmontage, d.d. 31-1-1965.
Den Haag: Kitty Patricia, dochter van A. van Houten, Technische Dienst Kool, d.d. 15-2-1965; Marlette, dochter van T. Kool, Laboratorium Industriële Elektronica, d.d. 20-2-1965.
Sneek: Anne, dochter van N. Th. van Straten, Arbeidstechnisch Bureau, d.d. 24-1-1965.
Utrecht: Hendrik Johannes Theodorus, zoon van H. J. M. Bitter, Gereedschapmakerij, d.d. 22-1-1965.
Utrecht: Jannet Jilt, dochter van A. F. Broekman, Montage, d.d. 11-2-1965; Maanthe Christiaan, zoon van G. H. Wiggers, Metaal-waaren, d.d. 20-2-1965.

Hartelijk dank!

Hiermede wil ik de directie, bedrijfsafdelers, chefs en collega's van het Productiebuureau en de Gereedschapmakerij GSG en fabriek Utrecht hartelijk danken voor de cadeaus en belangstelling ontvangen ter gelegenheid van mijn 12½-jarig jubileum.

F. Bankon, Productiebuureau Maanweg.
Hierbij wil ik mede namens mijn vrouw Zie-keentrouw hartelijk dank zeggen voor de leuke attentie tijdens mijn ziekte ontvangen.
J. F. Papaja, T.V.-montage.

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

TRANSLUMERATIE

Nieuwe Russische methode

Zoals pers en televisie reeds meermalen hebben verkondigd (getuige een speciale TV-reportage van Nico van Vliet en kranteberichten) maken de Russen op allerlei gebied voorbereidingen om de westerse markt met hun producten te overstromen. Zo zien wij momenteel heel duidelijk de opkomst van de Russische camera's, zoals de Zenith. Door hun lagere prijzen, soms een verschil van 30% met onze normen, zoeken onze oost-buren een nieuw afzetterrein voor de staatsindustrie.

Mede in verband met deze strooming uit het land der tsaren is het experiment dat de Bedrijfsgeneeskundige Dienst binnenkort gaat nemen erg interessant. Door de Gorkijof-fabrieken in Soechinitsji (Z.Z.W. van Moskou) is er voor verschillende bedrijven in Nederland een Translumerator beschikbaar gesteld. Dit apparaat zal onder andere onze Bedrijfsgeneeskundige Dienst in Den Haag één dag worden bezocht.

Het type Translumerator Chroenjin Pri 14a kan een revolutie betekenen op het gebied van de preventieve geneeskunde. Het constateert niet alleen de besmetting of aandoening van de ademhalingsorganen, maar voorziet ook de eventuele aanleg voor de allergische Nephritis.

Naar de fabriek meedeelt zal het gebruikelijke — jaarlijkse — doorlichten niet meer behoeven plaats te vinden. Door het bijzonder heilzame stralingsveld zal ook de haaruitval en de daarmee gepaard gaande kaalheid vertraagd worden. Het prettige van dit zo knap geconstrueerde apparaat is dat het geen gebruik maakt van de röntgen- of x-stralen.

Het principe van deze Translumerator Chroenjin Pri 14a berust op lichttest en spanningsverschillen. Men werkte reeds vanaf 1943 in het grootste geheim aan de ontwikkeling van deze „unieke“ machine. Nu de wederzijdse uitwisselingen op allerlei terrein steeds vlotter lopen, is het mogelijk geworden dat Nederland en in het bijzonder ons bedrijf kan kennismaken met een vinding die zonder al te veel overdrijving revolutionair kan worden genoemd.

Naar wij vernemen zal de proefneming op donderdag 8 april a.s. plaatsvinden. Wij hopen op deze datum op u aller medewerking te mogen rekenen. Nadere instructies zullen nog volgen.

Van kleine fik tot grote FIK

Toen onze fik een flieke was,
Was bij aardig om te zien.
Maar toen bij BRAND geworden was,
Kostte bij een miljoen of tien!

Met bovenstaand, vrijmoedig eigen maaksel wil ik gaarne uw aandacht eens vestigen op de onrustbarende stijging van het aantal grote branden in onze directe of indirecte omgeving. Wanneer wij de cijfers erbij halen zijn woorden overbodig.

Zo direct van de laatste tijd:
BRAND bij isolatiefabriek te Enschede f 4 miljoen;
BRAND bij textiefabriek te Enschede f 8 miljoen;
BRAND bij katoenfabriek te Goor f 8 miljoen;
BRAND bij schuimrubberfabriek te Rotterdam f 2 miljoen;

BRAND bij spandierplaatfabriek te So-meren f 3 miljoen;
BRAND bij centraal magazijn warenhuis te Heerlen f 16 miljoen;
BRAND bij Kunsten en Wetenschappen Den Haag f 7 miljoen;

BRAND bij: Moeten wij nog verder gaan met deze opsomming van geldverspil-ling?

Want dat is het toch eigenlijk. Verbran-den van afval kost geld, laat staan van nuttige bedrijfsruimte of anderszins!

Hoe ontstaat een brand? Vaak vermeldt het krantenbericht of expertisereport een oorzaak die menigeen verbaasd naar het voorhoofd doet grijpen en de Kreet ontlokt: „Hoe is het toch mogelijk?“

Verwaarlozing, onnadankbaarheid en on-achtzaamheid zijn vaak de eenvoudige op-lossen voor gecompliceerde, brandende vragstukken.

Voorkomen is altijd beter dan genezen, ook al wordt men vaak pas door schade en schande wijs.
In ons bedrijf wordt er veel aandacht besteed aan de brandpreventie, tenminste

Vervolg pag. 4 kolom 1

„Zeg, heeft nu een knuwiggen voortans, of een kinderwagen?“
Problemen waarmee 130 deelnemers aan het examen voor het Stuweldiploma van het Ver-bond voor Veilig Verkeer op donderdag 4 maart j.l. te maken kregen.
Met pen, ballpoint of potlood losten zij de moeilijkheden op.
Ook in onze andere vestigingen wordt de kennis van de deelnemers aan de Verkeerscursus door middel van een schriftelijke examen getoetst.
Foto: gedeeltelijk overzicht van de groep examinant in de Kantine Kastenfabriek te Den Haag.

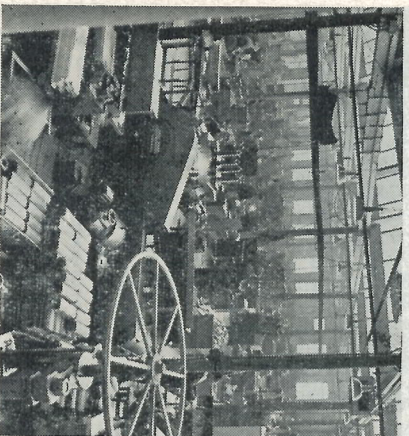

INDOHEEM

in woord en beeld

Hartelijk welkom was onze redacteur J. Smulders bij Indoladooier EMI N.V. te Utrecht voor een kennismakingsbezoek. Wat bij zag en hoorde vindt u in de vierende aflevering van deze reeks artikelen over Indola, Van der Heem en aanverwante bedrijven.

Met enkele gegevens van de N.V. EMI (Electrotechnische Mechanische Industrie) in het hoofd was de eerste werkelijke kennismaking met deze fabriek toch wel verrassend. Want deze fabriek was omschreven als een oude nederzetting. Bij de aankomst denkt men op het verkeerde adres beland te zijn, want een majestueus gebouw, modern en licht van opzet, rijst er op aan de

Mechanische hal.

Fentener van Viissingenkade te Utrecht. Dit nieuwe gebouw huisvest de kantoren, de show-room, de tekenkamer, de beide kantines en nog enkele administratieve sectoren. Lichte en vers geschilderde werkrumten kenmerken dit representatieve complex.

Wij, de heer Th. Vermulen van Indola Krijswijk en ik, werden in stijl ontvangen door de adjunct-directeur van de EMI, de heer G. Verhoeven. Via zijn verhalen over vroeger en nu werden wij aan de zorgen toevertrouwd van de heer L. C. Verzendern, die ons de bedrijfsruimten liet zien.

Tegenstelling.

Wanneer men de eigenlijke fabrieksruimte betreedt, ondergaat men na de glorieuze entree een zekere desillusie. De grize oudheid ligt dan werkelijk heel nabij, getuige de opzet van de fabriekshallen. Voor Van der Heemans kan ik als vergelijking de ENAF min of meer aanhalen. In een sombere ruimte staan mensen tussen stalen gevaarten: de chassis voor de industrieventilatoren.

De industrieventilator is het voornaamste produkt van de EMI. Het is een enorm gevaarte naar verhouding van de tafelfans van Indola en Van der Heem.

Wist u dat de afzet van deze industrieventilatoren weer is vergroot doordat de

tromotoren en professionele motoren wordt

via een eigen verkooporganisatie gelield. De verkoop buitenland gaat via Interheem N.V. De verkoop van ventilatoren in Nederland geschiedt door de ITHO (Internationale Technische Handels Onderneming).

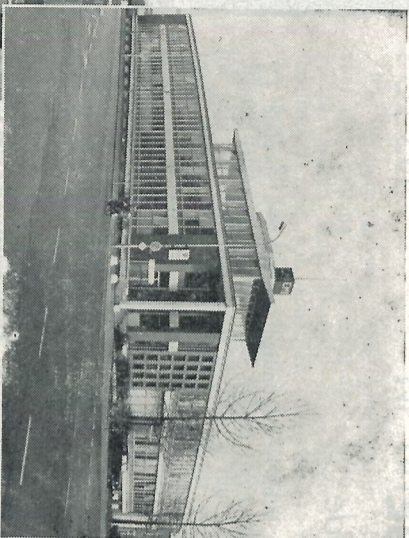
Ook bij de EMI heeft men buitenlandse werkmensen in dienst. Het verloop in deze sector is vrij groot en geeft vaak aanleiding tot moeilijkheden op allerlei gebied, die door de afdeling Personeelszaken moeten worden opgelost.

Buiten deze en andere problemen verzorgt deze afdeling in hoofdzaak het personeelsorgaan „Emissie“ getiteld. Dit blad zal naar het zich laat aanzien in de toekomst ook opgenomen worden in het Indoheem-organ.

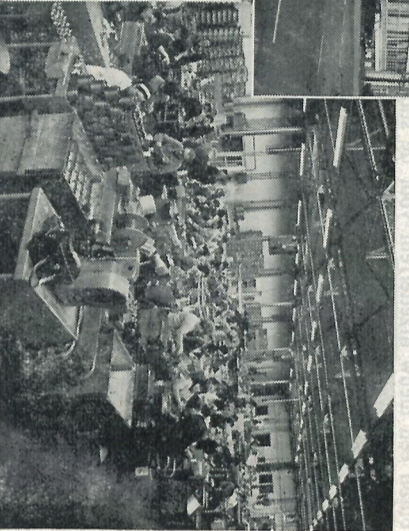
Tweemaal per week is er voor het personeel de gelegenheid produkten te kopen.

Voor de dorstige kelen vinden wij in het bedrijf verfrissingsautomaten, waaruit tegen betaling van f 0,10 koffie.

De frutige hoofdingang

EMI N.V.

Montage- en Wikkeldelings

soep of limonade komt.

Goed bekeken.

Mede in verband met de Utrechtse Jaarbeurs, waarvan de gebouwen binnen het directe gezichtsveld van de EMI-bezoekers liggen, heeft de huidige EMI-directie een nieuwe show-room laten maken in het kantoorgebouw. De raanzijde van deze expositieruimte ligt aan de straatkant en op ooghoogte. Wanneer de Jaarbeurs-bezoekers in drommen langs paraderen, is het slechts een kwestie van luxaflex optrekken en de sales-minded EMI-staf biedt de voorbijganger een eminente blik op de keurcollectie van ventilatoren, elektromotoren, compressorventilatoren, draaiplateaus, lichtreclame-apparatuur en wat er nog meer geproduceerd en verkocht wordt.

Goede kansen.

Al met al is de EMI een oude bekende op de markt. Sinds 1902 werkt deze fabriek in de Utrechtse binnenstad. Door de vernieuwde organisatie en aansluiting bij het Indoheem concern door een fusie met Indola sinds 12 juli 1963, biedt dit bedrijf van 490 werkmensen toch winstgevende mogelijkheden.

De verkoop aan de afnemers van elek-

J. Smulders.

Stoogachtend, namens de Ideeëncommissie

Met deze woorden, gevolgd door een zwerijde handtekening van een van de leden van de Ideeëncommissie, worden de memo's besloten die met de regelmaat van een klok op onze redactietafel verschijnen. Regelmatig publiceren wij deze beloofde ideeën. Dat doen wij echt niet alleen ter meerdere glorie van degenen die de beloningen hebben ontvangen, maar toch ook wel om u, die nog niet tot deze rijen bent toegetreden, te prikkelen tot de gedachte: Wat hij kan, kan ik ook! Wij wensen u bij voorbaat succes!

Beloonde Ideeën Maanweg.

Ditmaal wordt onze lijst aangevoerd door twee top-scorers: zowel de heer J. TEGELAAR van de afdeling Radomontage als de heer R. ZITTER van het TV-laboratorium ontvingen voor hun idee f 75.—. De heer Tegelaar telde 26 getaltes tering toen weer 50175028 tijdelijk niet aanwezig was en kwam terecht bij veer 50175002. Geen stagnatie in de produktie en f 75.— in de portemonnaie waren het gevolg. De heer Zitter voorkwam dat overcomplete Vitrohm weerstanden naar het rijk van de winkel-dochters moesten worden verwezen. Zij konden nog best worden gebruikt, vond hij. Datzelfde vond de Ideeëncommissie van zijn idee en zij stelde er f 75.— contant tegenover.

In het archief van de beloofde suggesties zal idee 5506 jarenlang worden bewaard, voorzien van de aantekening, dat het afkomstig was van de heer P. MULDER van de TV-montage, dat het werd beloofd met f 50.— en dat zijn suggestie een kwaliteitsverbetering van onze TV 4656/5656 betekende.

En trapje lager op de beloningsladder

ontmoeten wij de heer C. W. KROU, directeur van de afdeling Telco. Voorkomen van beschadigingen van frontpanelen en installaties is beter dan genezen. De heer Kroon gaf de weg aan om tot deze besparing te komen. f 40.— waren het resultaat.

Dank zij een idee van de heer A. VAN DONGEN, Kantoorinrichting, is het oplakken van foto's voor de afdeling Bibliotheek een peuleschlletje geworden. Lastige lijnen vervangen door dubbelklevend plakband, dat naar alle waarschijnlijkheid toch niet meer voor het oorspronkelijke doel waarvoor het was ingekocht, wordt gebruikt, was het idee; f 20.— de beloning. Wij blijven nog even in de kantoorsteer. De heer W. JANS, Inkoop, vond dat de ruimte op de materiaalvoorzieningskaart bij een efficiënter gebruik voldoende was om de kaart dubbel zo lang te kunnen gebruiken. „Akkoord“, zei de commissie, „en hier zijn f 20.—“.

Idee 5519 en matris 50193315 tenslotte zijn onafscheidelijk verbonden aan de f 10-beloning die de heer M. BOSTELAAR voor zijn idee ontving.

Beloonde Ideeën Utrecht.

Dit rekensommetje kost waarschijnlijk heel wat minder hoofdbroekens dan de drie ideeën van de heer E. KOLKMAN, Metaalwaren. Het is eenvoudig gezegd: „Laat een ontbramwerk vervallen, sleep boren direct bij aflevering en wijzig een boor- en tapbewerking.“ Maar het zal ongetwijfeld menig puzzeluurte hebben gekost. „Is het echt nodig om 4 schroeven te gebruiken?“ vroeg de heer A. S. VAN

Wat is Hertz?

Het snoetje van uw schemerlamp bestaat altijd uit twee draden. Waarom? Eenvoudig, omdat de elektrische stroom die door de lamp gaat om deze te doen branden aangevoerd moet worden maar ook terug moet naar het stopcontact (officiële naam wandcontactdoos). En via dat stopcontact gaat de stroom dan terug naar zijn oorsprong: de elektrische centrale. Maar waarom heet de stroom waarop thuis uw lamp brandt, uw stroomwerk en uw radiooestel muziek geeft dan eigenlijk „wisselstroom“?

Een elektrische stroom kan men zeer goed met een waterstroom vergelijken. Alleen in de buis naar uw kraan stroomt dit water altijd maar in één richting, namelijk naar de (open) kraan.

In de electrotechniek is er een stroom die zich precies zo gedraagt, dus altijd maar in één richting gaat, bij voorbeeld door de gloeilamp. Deze stroomsoort noemt men gelijkstroom.

Wat wij echter thuis krijgen is de wisselstroom. Zoals de naam al aangeeft, vloeit hierbij de stroom niet in één richting, maar verandert voortdurend van richting door het snoetje van uw schemerlamp. Gebourt zo'n richtingswisseling vaak eenmaal per uur... eenmaal per minuut... eenmaal per seconde of soms meer malen

GEEL zich af. „Het doet aan de kwaliteit niets af als wij er 2 gebruiken“. Beloning: f 60.— naar de Keulsekade.

Als u mocht denken dat ze daar stilstaan, hebt u het echt mis. Ook de volgende beloning (f 50.—) is daar heengebracht. De heer J. HOLEWJIN stelde voor om afstandsbusen te laten vervallen bij een bepaalde montagetak. De Ideeëncommissie zag er voldoende in om er dit mooie bedrag tegenover te stellen.

Twee kwaliteitsverbeteringen en een methodeverbetering leverden even zoveel bedragen van f 10.— op voor de heren H. v. d. HEUVEL, F. J. POUW, (Keulsekade) en TH. STIKVOORT (afdeling 2620). De Utrechtse rij wordt dit keer gesloten door de heer A. ALBERS met een aanmoedigingspremie van f 5.—.

Beloonde Ideeën Sneek.

Ook de Ideeëncommissie Sneek had weer werk aan de winkel. Het weglaten van solderijpen was een idee dat de heer J. POSTMA een bedrag van f 25.— opleverde.

Dat de uitval van stationschalen de heer E. CHRISTIANNS een doorn in het oog was bleek uit zijn idee. Dat de Ideeëncommissie oog had voor de besparing bleek uit de beloning van f 25.—.

Dat vele kleintjes een grote maken beweest de commissie door een bedrag van f 102,50 uit te keren aan 11 inzenders.

Dit bedrag werd als volgt verdeeld: f 15.— voor de heren H. J. BRANDS, M. A. K. VISSER (aanvullende beloning) en H. FEENSTRA, f 10.— voor de heer T. NOPPERT (tweemaal); f 7,50 voor de heer M. VISSER; f 5.— voor de heren A. SANDOEHAN (beloning), T. NOPPERT (driemaal) is scheepsrecht, L. LONDEMA en P. VEENSTRA. De laatste drie waren aanmoedigingspremie. Alle beloofde inzenders: onze hartelijke gelukwensen!

per seconde? Het laatste is waar: het gebeurt zeer veel (zeer frequent).

De frequentie van die stroomwisseling wordt nu uitgedrukt in hertz (afkorting Hz). Heinrich Rudolf Hertz was een Duitse natuurkundige die leefde van 1857 tot 1894.

In Nederland is de frequentie 50 Hz. In Engels sprekende landen noemt men de eenheid van frequentie meestal c/s (cycles per second); in ons land komt men ook tegen perioden per seconde (foutief ook wel alleen perioden).

In enkele „verre“ landen, bij voorbeeld Canada is de frequentie van de wisselstroom ook wel 40 of 60 Hz.

In sommige elektrische huishoudelijke toestellen (plaatenspelers, ventilatoren, bandrecorders) treft men wisselstroommotoren aan, met een toerental recht evenredig met die frequentie.

Afgezien van het feit dat bij andere frequenties dan 50 meestal een motor van een — elektrisch gezien — gewijzigde constructie gemonteerd moet worden, moet ook de overbrengingsverhouding van motor naar bij voorbeeld de draaitafel van de plaatenspelers gewijzigd worden. Immers op 60 Hz draait zo'n wisselstroommotor dus 6/5 maal zo snel als op 50 Hz. En dat is nu eenmaal niet mogelijk bij plaatenspelers. Daarbij moet nu juist het voorgeschreven toerental (bij voorbeeld voor een 33 1/3 toerenplaat) precies aangehouden worden.

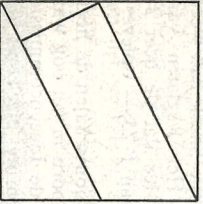

Van fik tot FIK (vervolg)

die indruk heb ik gekregen na een aantal vraaggesprekken en nieuwsgierige onderzoeken, die voor u met pen en camera zijn vastgelegd, zodat zij kunnen dienen ter lering en de vermaak en tot besparing van onnodige kosten. Dat scheelt in de winstdeling weest u!

Oplossing puzzel 140

In de tekening kunt u zien hoe de verdeling in vier stukken moet geschieden om het vierkant te kunnen vormen.

Prijswinnaars

1. (f 15.—) H. van Hes, Sneek.
2. (f 10.—) J. H. Kieft, 1512.
3. (f 7,50) A. M. Eken, 1521.
4. (f 5.—) D. Schermer, 1523.
5. (f 5.—) M. J. Hall, 2651.
6. (f 5.—) J. D. Swierstra, 1512.

INHEEMSE ZAKEN

— Doordat de heer J. van Zwielen, Stempelmakerij Utrecht, per 1 maart 1965 van de groep handarbeiders is overgegaan naar de groep beampten, kwam zijn zetel in de Ondernemingsraad Utrecht ter beschikking.

Hij zal worden opgevolgd door de heer N. J. van Ingen, Montage. De installatie van laatstgenoemde zal op de eerstvolgende OR-vergadering plaatsvinden.

— Voor de leden van de Schildersclub Sneek en Omstreken en introducees heeft de heer G. J. Zwiebel, Industrieel ontwerper van Van der Heem Den Haag, donderdagavond 11 maart j.l. gesproken over „Wat is en wat betekent industriële vormgeving?“. Deze bijeenkomst vond plaats in de kantine van de Sneker fabriek. De voordracht werd met enkele films geïllustreerd.

Kunstmaandorkest

Zondag 21 maart aanstaande zal het Amsterdams Kunstmaandorkest onder leiding van Anton Kerjens weer in Den Haag concineren.

Het programma omvat:

- het Maanlied uit „Rusalka“ van Antonin Dvorak; soliste is Charlotte Martinot, sopraan;
- ouverture Romeo en Julia van Peter I. Tschakowsky.

De uitzending begint om 21.50 uur en duurt tot 22.25 uur.

Belangstellenden moeten om uiterlijk 21.35 uur in het Ontspanningsgebouw aan de Saturnusstraat 2 Den Haag aanwezig zijn. De extra HTM-bussen (lijn 30) vertrekken om:

De koffiebrul!

Iedereen heeft in de loop van de ochtend behoefte aan een kopje koffie, of hij werkt of niet. Sommigen verlangen dit kopje koffie al direct bij aankomst op kantoor of fabriek; anderen hebben hun bakje bruin vocht liever om een uur of tien, half elf, om het zoet ontwakken niet al te zeer te versnellen!

Laten wij de probleemstelling: Kan iemand al werken zonder goed wakker te zijn, buiten beschouwing laten.

In ons bedrijf wordt de koffievoorziening centraal geregeld. Op een vast tijdstip komen wagens beladen met koffiekanen en kopjes (zonder oor) langs de verschillende afdelingen.

Nu kan het gebeuren dat je, als je tot de geconcentreerde werkers behoort, de tijd van koffiedrinken vergeet. Niet dat het erg is, want men brengt de koffie toch langs. Maar het voorpret hebben gaat verloren. Het fijne gevoel van gespannen verwachting, hoe bruin en hoe warm (koud) is de koffie vandaag weer? wordt je dan min of meer ontnomen. Dat is jammer. Je geniet immers minder voor hetzelfde geld.

Nu behoeven de mensen, die op de benedenverdieping van ons hoofdgebouw aan de Maanweg huzen, geen angst te hebben dat zij hun voorpret zullen missen. Neen, zij worden elke ochtend weer ruw attent gemaakt op de naderende koffie door een gepatenteerd Van der Heem's communicatiedevice.

21.15 uur: van het Hollandse Spoor naar de Saturnusstraat;

22.30 uur: van de Saturnusstraat naar het Hollandse Spoor.

Aanvragen voor gratis toegangskaarten (er zijn beslist niet meer dan 100 kaarten beschikbaar) — vóór woensdag 17 maart — bij de afdeling Public Relations (toesiel 522).

Hartelijk dank!

Hiermede dank ik comité Ziekentroost, en verder allen heel hartelijk voor de bloemen, het fruit en de andere blijken van belangstelling tijdens mijn ziekte betrouwen.

P. Wartena, Industriële Vormgeving, Mede namens mijn gezin dank ik de directie, chefs, bedrijfsleiding en allen van Teleo II, die er toe hebben bijgedragen om de dag van mijn 12½-jarig jubileum tot een dankbare dag te maken. Ook dank ik afdeling Bewaking voor de attentie en allen uit het bedrijf Den Haag en Utrecht voor hun hartelijke felicitaties.

P. Wittekoek, Portier Teleo II.

Langs deze weg zeg ik u hartelijk dank voor de ondervonden belangstelling en de gestuurde bloemen tijdens mijn ziekte. Het heeft mij erg getroffen daar ik pas zeer kort bij u in dienst ben.

Mevrouw A. van Lewe, Sneek.

Mede namens mijn echtgenote, dank ik ziekentroost voor de attentie tijdens mijn ziekte ontvragen.

J. W. Gantvoort, Montage Utrecht.

De belangstelling die wij bij ons huwelijk ondervonden was zo groot en de cadeaus waren zo talrijk, dat het ons tot onze grote spijt niet mogelijk is iedereen persoonlijk te bedanken. Wij hopen echter, dat u onze dank ook langs deze weg wilt aanvaarden. Mede door u werd onze trouwday een onvergetelijke feestdag voor ons.

D. en E. Schulte Northof, Gereedschapsbureau Teleo. De collega's, de brandweer en Ziekentroost dank ik hartelijk voor hun attenties tijdens mijn ziekte. Tevens dank ik de afdelingsnoten voor de bloemen die mijn vrouw kreeg toen onze zoon was geboren.

P. van Montfort, Ink. Goederencont. Teleo.

tiesysteem, dat daar al jaren wordt toegepast. Dit is de zogenaamde koffiebrul. Daar deze brul nog niet in de bedrijfsvoorschriften is omschreven, is mij het juiste gebruik niet bekend. Ik beperk mij dus tot het weergeven van: hoe het nu gebeurt.

Onze koffiebrul is min of meer te vergelijken met de roep: „Van onderen!“

Daar tijd, plaats en handeling niet overeenstemmen met de omgeving waar „van onderen“ thuishoort, hebben wij daar een variant op. Onze speciale koffiebrul is: „Meheran Leeuwen!“ Op deze kreet schieten alle benedenverdiepingbewoners in de houding, de bekende koffiehouding: het hoofd naar de deur, verwachtingsvolle blik, tong langs de uitgedroogde lippen.

En inderdaad, terwijl het „Van Leeuwen“ nog in de onderaardse gewelven doortechoort, de portier op de gang zijn kuchje kucht, zwaaien bij ons de deuren open: Koffie!“

Als het halfzoete bruine vocht onze slokdarm doorklokt, keert „de Van Leeuwen“ in zijn hof terug.

j.s.

Oriëntatie voor Niet-Weeters:

Onder het hoofdgebouw aan de Maanweg zijn de gaderobertnummen; daar heeft de heer Van Leeuwen zijn kantoorplek. Zijn koffie wordt niet bezorgd; hij komt deze zelf halen na door de portier „ge waar schuwde“ te zijn. Deze gegevens verschaffen ons het bovenstaande verhaal.

8 maart: Fa. Blommers uit Roermond; 3 personen, de gehele dag.

10 maart: 90 Solex-monteurs uit alle delen van ons land; de gehele dag.

10 maart: Fa. Eishout uit Rotterdam; 3 personen, de gehele dag.

10 maart: HTS Den Haag afdeling Werktuigbouw; 25 personen, 's middags.

12 maart: HPS-Bond Scheveningen; 20 personen, 's middags.

16 maart: 1e groep van de 2e Centrale Technische School te Krommenie; 20 personen, 's middags.

17 maart: UTS Scheveningen; ongeveer 25 personen, 's middags.

18 maart: 2e groep van de Centrale Technische School te Krommenie; 20 personen, 's middags.

19 maart: 3 klassen van 3 ULO-scholen; ongeveer 30 personen, 's middags.

23 maart: 80 Solex-monteurs uit alle delen van ons land; de gehele dag.

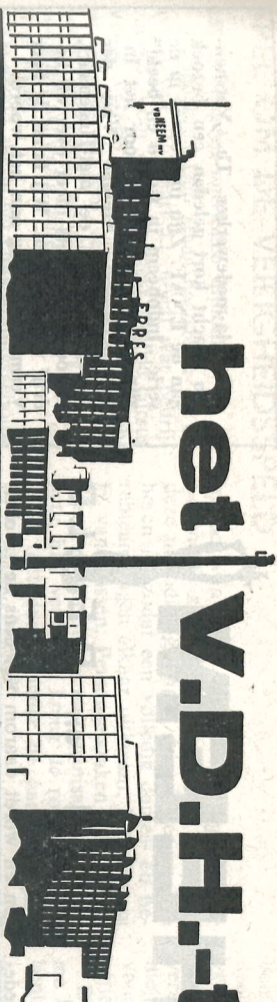
24 maart: Vereniging voor Oppervlakte-technieken van Metalen; 60 personen, de gehele dag.

25 maart: HTS Den Haag afdeling Werktuigbouw; 25 personen, 's middags.

26 maart: 2 klassen van ULO-scholen; 45 personen, de gehele dag.

GESLAAGD VOOR:

het Praktijkexamen stencografie, Nederlands: mevrouw A. P. de Jong, Staf OPP Den Haag; het Brevet-examen profielslipen: G. v. d. Wal, Gereedschapsmakerij Sneek; het praktijkexamen Boekhouden: J. Flanderijn, Ponskaartenadministratie Den Haag.

het V.D.H.-1

WERKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN

Wegens succes gepronlongeerd

Iets dat goed is blijft zijn waarde behouden. Hoe moet het dan wel met een radio-toestel gesteld zijn dat als zeer goed gekwalificeerd staat en nu weer iets verbeterd is? Daar komt dan toch voorzichtig gezegd de kwalificatie: uitstekend, wel voor in aanmerking.

Verleden jaar kwam Van der Heem met een nieuw model radiotoestel uit, de RA 647. Het was een wereldprimeur, omdat dit het eerste toestel in zijn soort was dat uiterst was met een satelliet-stereoluidspreker. Mede door deze hebberigheid werd dit toestel een verkoopssucces.

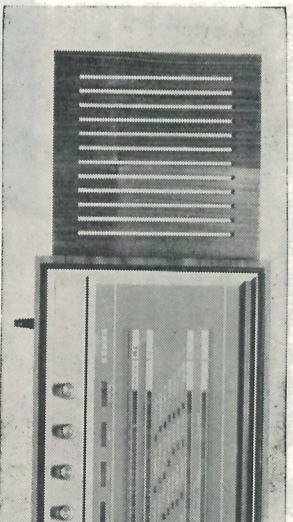
Er waren ook andere voordelen aan dit toestel, zowel op het gebied van de techniek als van de vormgeving en kwaliteit. Door een geraffineerde toepassing van de chrom- en grijs-werking heeft de nu uitgebrachte RA 657 nog meer, als dit tenminste mogelijk is, schoonheid gekregen wat het voorzicht betreft. Moderne kleur en lijn maken dit toestel zelfs voor de meest verwenne koper tot een favoriet.

Hoewel groots van kwaliteit zijn de afmetingen van het toestel dusdanig dat het gemakkelijk in elk interieur past. Het heeft het zogenaamde flatmodel; geringe diepte en een platte vorm; dit maakt het mogelijk het toestel in een meubelcombinatie, zoals bij voorbeeld een boekkast, te plaatsen.

ZO KUNT U HET OOK ZIEN

Ik geloof nooit dat we het droog konden.

Bovendien heeft deze ERRES-radio door zijn satelliet luidspreker het voordeel, dat men het geluid kan aanpassen aan de akoestiek van het vertrek door de meest ideale opstelling. Naast de gemakkelijk hanteerbare druktoetsen zijn er nog vele andere functies die voor een veelzijdig en doelmatig gebruik zijn aangebracht.

Met name de aansluitingen voor de bandrecorder, de platenruiter en extra luidspreker volgens de internationale DIN-normen, dus niet meer de „ouderwetse“ banana-stekers. Alles met stereo-mogelijkheden, wat inhoudt dat ook de mono-klanken van radio en plaat beter doorkomen.

Door de strakke lijn, de goede kwaliteiten en de in verhouding redelijke prijs lijkt ons dit toestel een apparaat dat tegemoet komt aan de wensen van die kopers, die iets meer verlangen dan een doorsnee radio, niet alleen wat mogelijkheden maar ook wat klasse en standing betreft. Voor f 438 (winkelprijs) kunnen zij hun wensen vervullen.

j.s.

Van de...
Hc...
Mc...
De...
sing...
het...
en...
jap...
men...
ende...
bruc...
toon...
Ov...
aap.

INDOHEEM

in woord en beeld

Buiten de kring van Van der Heem medewerkers zullen er slechts weinigen zijn die weten dat achter de hoge, oude fabrieks-muren aan de Laakweg 142 in Den Haag de Eerste Nederlandse Autorijwielfabriek (ENAF) N.V. is gevestigd, de bakermat van de vele tienduizenden Solex-bromfietsen, die daar sinds 1947 vervaardigd worden en inmiddels een bekend beeld zijn geworden op onze vaderlandse wegen en landelijke weggeijes.

Het fabriekspannd, dat uit de periode rond de dertiger jaren dateert, huisvestte vanaf 1946 de Nederlandse Kroonrijwielfabriek, die in dat jaar een Van der Heem bedrijf werd.

Van der Heem eerste Nederlandse bromfietsfabrikant.

In 1947 werd het nationale vervoerssymbol — aangeduid met het aardige Nederlandse woord fiets — verrijkt met een hulpmotor en ontstond de bromfiets of brommer(1). Deze wijzigde het Hollandse verkeersbeeld van stoere trappers meer in de richting van de zinnige zitters en brommers (berijders — vaak nozems — van zogenaamde snelbrommers).

De eerste Nederlandse bromfiets kreeg de naam SOLEX en was een Van der Heem produkt. De verkoop was ook hier in de ervaren handen van R. S. Stokvis & Zonen N.V.

Kenmerkend voor de populariteit en algemeenschap van de Solex in die beginperiode van de bromfiets was, dat men met de merknaam Solex elke bromfiets aanduidde; merknaam werd tot soortnaam, zoals ook vroeger een Kodakje de naam was voor elk eenvoudig fototoestel.

Tot op de dag van vandaag is men bij Van der Heem het principe „fiets met hulpmotor“ trouw gebleven. De Solex onderging gedurende de ongeveer 16 jaar dat zij in produktie is geen wezenlijke veranderingen.

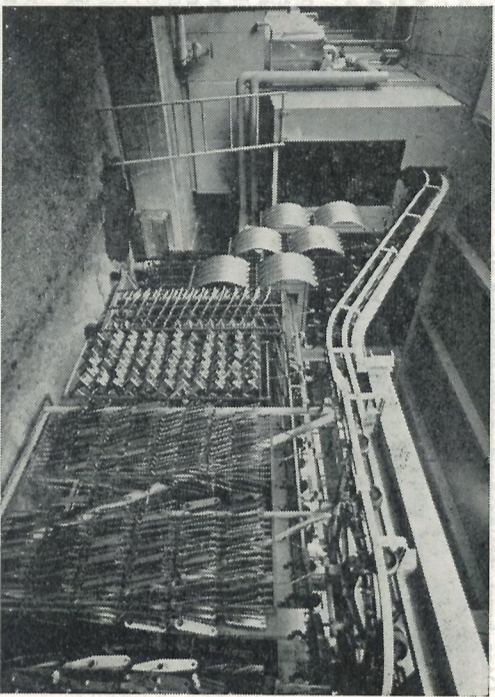
gen en wordt daarom wel eens de „Volkswagen“ onder de bromfietsen genoemd. Men wil er terecht geen zogenaamde snelbrommer van maken. De Solex pretendeert een **gemakkelijk** vervoermiddel te zijn en niet in de eerste plaats een **snel** vervoermiddel.

Directie en personeelsbezetting.

Na goedkeuring door de algemene vergadering van aandeelhouders in mei a.s. bestaat de directie van de ENAF N.V. uit de heer Ir. W. J. Boot, directeur, en de heren C. H. Braakman en Ir. W. W. van der Pool, beiden adjunct-directeuren.

Indola-medewerker Th. Vermulen bracht kort geleden een bezoek aan de ENAF. Zijn impressies in de serie „Indoheem in woord en beeld“ zijn eigenlijk bestemd voor het Indola-personeel. Menige Van der Heemer, vooral de niet-Hagenars, zal ook graag iets meer over dit bedrijf willen weten. Wij laten de heer Vermulen graag aan het woord.

Prinses Beatrix aan de West, via pers- en radiocommentaren weer kennis kunnen nemen van de toenemende problemen rond de werkgelegenheid op Aruba en Curaçao. De Antillanen die thans bij de Van der Heem bedrijven werkzaam zijn, hebben een contract voor twee jaar afgesloten, spreken en verstaan allen de Nederlandse taal en zijn bovendien eerst op de Antillen en later bij Van der Heem psychotecnisch en medisch gekeurd met over het algemeen bevredigende resultaten.

Solex-onderdelen op rekken vlak voordat zij de lakinstallatie ingaan.

Er werken momenteel circa 200 mensen, waaronder een veertigtal Antillanen. Wij hebben naar aanleiding van het bezoek van onze demissionaire minister-president, de heer Marjinen, en van H.K.H.

Op de bovenverdieping zien wij de montagegroep voor Solex-en, waar men, geheel op elkaar ingespeeld, steeds een onderdeel aan het produkt toevoegt en waar in het laatste stadium het motorrijtje rustig staat proef te draaien. Hier ziet u onder andere mensen die werkelijk in een „mum van tijd“ een bandje opleggen.

Productie-afdelingen.

Behalve de Solex (naar keus in zwarte of blauwe uitvoering) worden hier ook de ERRES ventilatorkachels vervaardigd. Tevens bewonderen wij de plastie spuitgieterij en de grote lakkerij, waar onder meer de Solex-Frames doorheen worden getransporteerd.

Wij sluiten onze rondgang in de ruime kantine, waar men 's middags zijn boterham kan opeten en diverse dranken en ver-

Vervolg pag. 3 kolom 1

SPEL OM DE VEILIGHEIDSSPELD

159 gestagden ontvingen diploma.

In Sneek en Den Haag heeft er op de avond van 10 maart j.l. nogal wat bedrijvigheid. Voor de deelnemers aan de cursus Veilig Verkeer werd, nu het examen achter de rug is, een feestelijke slothjeenkomst gehouden, waarbij ook pers en genodigden aanwezig waren.

Den Haag.

De avond, die in het Ontspanningsgebouw werd gehouden, werd geopend door de heer N. W. Lagendijk, voorzitter van de Veiligheidscommissie. In zijn welkomstwoord richtte hij zich in het bijzonder tot de heer P. J. Verstralen, waarnemend voorzitter van het Verbond voor Veilig Verkeer Den Haag, mevrouw Udo-De Haas, secretaresse van deze vereniging, en de heer Stoutjesdijk, inspecteur bij de Gemeentepolitie Den Haag. Een speciaal woord richtte hij tot de heer W. M. v. d. Heuvel, die de taak van examinator vervuld had en op deze avond als quizmaster zou fungeren.

13x cum laude.

De heer Verstralen maakte vervolgens bekend dat in Den Haag 140 kandidaten waren geslaagd, waarvan 13 personen een enkele fout hadden gemaakt. Deze 13 gelukkigen werden, na op het podium getrepen te zijn, gefeliciteerd. Zij moesten een loofje trekken om te bepalen wie de eerste, tweede of derde in het vooruitzicht gestelde prijs zou ontvangen.

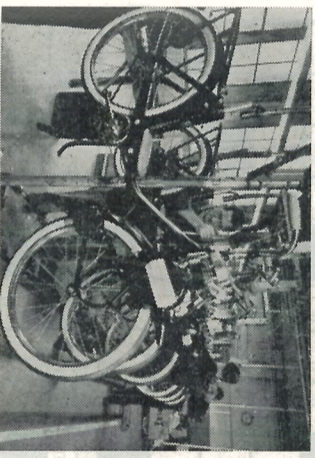
Als hoofdprijswinnaar kwam de heer D. H. K. de Jong, Machineploeg, uit de bus. Zijn prijs was een draagbare ERRES radio. De tweede en derde prijs gingen naar de heren J. F. Moolenaar, Technische Dienst Rotterdam, en P. Spaans, Gereedschapsmakerij; beiden ontvingen een waardebon van respectievelijk f 25,— en f 15,—.

Symbolisch voor de hele zaal speelde de heer Verstralen deze groep van dertien het verkeersstuntetje op.

Heren bleven meester in het verkeer.

Na deze min of meer officieel inleiding kwam het meer lichtere gedeelte aan de orde, in de vorm van een verkeersquiz door

INDOHEEM in woord en beeld

De Solex-montageband.

sterkingen kan bestellen. Artikelen voor personeelsverkoop staan ook hier in een vitrine uitgesteld.

Eind 1964 werd het pand door Van der Heem aangekocht en ongetwijfeld zullen ook hier te zijner tijd en aangepast aan de plaatselijke situatie vernieuwingen worden doorgevoerd, waardoor in alle opzichten een moderne, goed geoutilleerde werkruimte zal ontstaan.

Th. Vermulen.

Hallo! Hier is Sneek.

Door een aantal vernuftige voorzinningen was het mogelijk dat omstreeks tien over negen een stem vanuit het hoge noorden door de telefoon klonk. De winnaar van de verkeersquiz in Sneek, de heer Dijkstra, kon de handschoen oprapen en strijden om de uiteindelijk eer met de Haagse kampioen, de heer Van den Anker. Terwijl de juryteams gespannen meeluisterden kregen de beide heren hun problemen te verwerken. Zo moest de heer Van den Anker het antwoord geven op de vraag die men hem vanuit Sneek bij monde van de heer Mijnlief stelde: Hoeveel auto's waren er betrokken bij de 25.442 aanrijdingen in Den Haag gedurende het vorige jaar?

Bedankjes.

Na de quiz onder leiding van de heer Van der Heuvel kroop de quizmaster in een heel andere huid, namelijk die van de gulde geveer. Als dank voor hun medewerking ontvingen mejuffrouw Van Rossen, de juryleden en de technici elk een geschenk. Na al deze activiteiten had meningen behoefte aan een verfrissing. Hiertoe werd ruimschoots gelegenheid gegeven omstreeks 21 uur 40, zoals ook volgens het programma was gepland. Na een kwartier van babelpioen in Den Haag ging.

Van der Heem-revue een feit!

De Van der Heem revue mag en moet gaan draaien. De definitieve data zijn vastgesteld op 17 en 18 juni a.s.

Voor dat in Den Haag het doek opengaat voor een uitverkochte zaal zal er nog druk gerepeteerd moeten worden. Deze repetitietijd is vaak voor de medewerkers een onvergetelijke tijd. Via momenten van improviseren, denken en veranderen, voorpret en wanhoop naar de chaotische generatie repetitie van 16 juni. Maar op de beide avonden van de uitvoering loopt alles gesmeerd, dan zult u kunnen genieten van een prachtig en pral die zelfs een toekomstige kleuren-telvisie niet kan evenaren! Wanneer u nog ideeën heeft of zin om mee te doen aan deze vernakelijkheden, meldt u dan

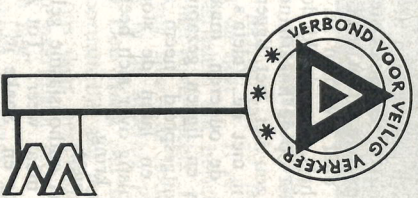
bel en koffiedrinken werd het tweede gedeelte van deze avond in het teken van de verkeersveiligheid geopend door de heer Lagendijk, die ook met geschenken de diverse medewerkers beloonde. Speciaal kreeg mejuffrouw Van Rossen een compliment voor haar aandeel in het slagen van de actie.

De avond werd besloten met een leerzaam en spannende film: Een van de vijf bent u.

Sneek.

In Sneek vielen examen en gezellige slotbijeenkomst op dezelfde dag. Om 18.00 uur werd 27 personen het examen afgenomen, om 19.00 uur begon het feest. Medewerkers van de Technische Diensten uit Leeuwarden, Arnhem, Enschede en Denter waren naar Sneek gereisd om daar examen te doen.

In Sneek en omstreken bleek de kennis van de verkeersregels op een hoog peil te staan, want alle deelnemers aan het examen zijn geslaagd, waarvan 14 cum laude. De heer Mijnlief van het Verbond voor Veilig Verkeer reikte de verkeersstunteljes uit.

Daarna werden enkele films vertoond: „Sterrit naar Uddel“ en „Een paar regels slechts...“

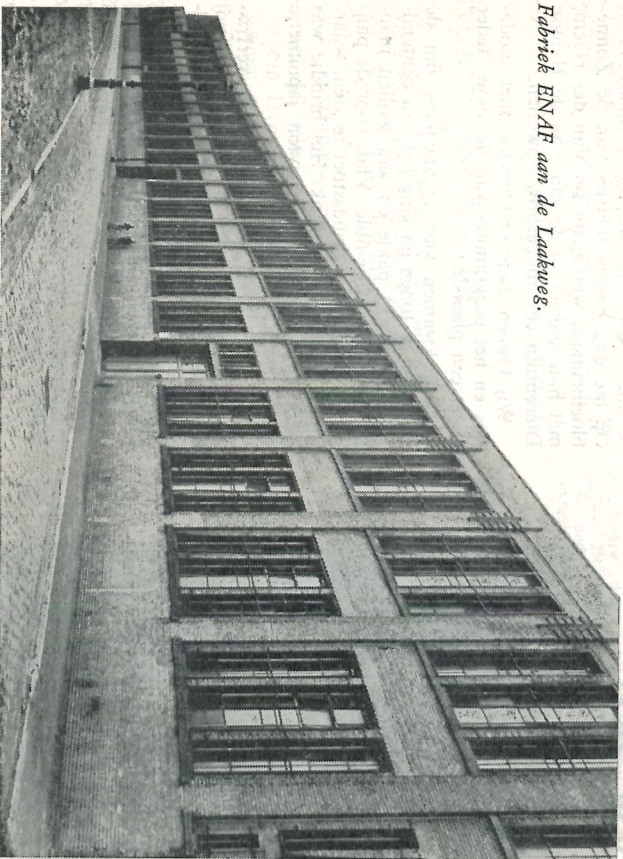
Op de pauze volgde de verkeersquiz, waarbij assistentie als „Mieke“ werd verleend door mejuffrouw W. van Veenhuizen, die in Sneek de voor de actie te verichten werkzaamheden voor haar rekening had genomen. Uiteindelijk werd de quiz met een gering verschil, zoals bekend door Den Haag gewonnen.

Omstreeks half tien werd de bijeenkomst gesloten door de heer A. D. van der Kade, bedrijfsleider, waarna iedereen voldaan huiswaarts keerde.

Mej. W. van Veenhuizen en J. Smulders.

Aanmeldingen via de telefoon kunnen geschieden door het draaien van nummer 544, Van der Heem Den Haag.

J.s.

Fabriek ENAF aan de Laakweg.

INDOHEEM

in WOORD en BEELD

Zonder enig begrip te hebben van wat ons te wachten stond togen de heer Th. Vermeulen en ik naar de VOKAP in Den Haag om ook daar eens rond te neuzen in onze functie van verslaggever voor het VDH-tje.

Hoewel je verwachtingen altijd objectief moeten zijn om een eerlijk verslag te kunnen schrijven, waren wij eigenlijk een beetje bevooroordeeld en dachten: Het zal wel zo'n timmerwerkplaatsje zijn dat bij tijd en wijle een toonbank of interieur voor een kapsalon aflevert.

Hoe beschaamd voelen wij ons nu na een bezoek aan dit gezond ademende bedrijf aan de Radarstraat 17-19 in Den Haag. Niet alleen omdat het uiterlijk en het interieur van het pand ons zo prettig aandeden, maar meer nog om de prettige sfeer en werklust die er is waar te nemen. De 45 mensen die hier de handen uit de mouwen steken zijn stuk voor stuk vaklui in het moeilijke houtbewerkers- en meubelmakersvak. Naast de modernste machines vinden wij er de handvaardigheid van de echte ambachtsman.

Gestadige groei.
Dat een en ander niet zonder gevolgen is gebleven moge blijken uit de korte maar zeer positieve levensgeschiedenis van deze, in een voormalig HOTAM-gebouw gevestigde, onderneming.

De heer J. W. van Vliet, bedrijfsleider, was onze gastheer tijdens dit bezoek. Dat hij een pionier van het eerste hout-ur- is geweest blijkt uit het feit dat hij indertijd, als werknemer bij Van der Heem in de Stortenbekerstraat, al radiokasten maakte.

„Wij zitten nu ongeveer twee jaar in dit pand dat zich bijzonder goed leent voor onze tak van industrie”, aldus de heer Van Vliet, „het is licht en modern en biedt of liever gezegd bood vele mogelijkheden, want we zijn er alweer uitgegroeid. Dit is niet de eerste keer want achtereenvolgens verhuisden wij sinds de oprichting, nu 12 jaar geleden, van de Maziestraat in Den Haag naar de Havenkade in Scheveningen. Het bedrijfje was toen nauwelijks een jaar oud en had ongeveer 10 man personeel. Amper 2 jaar later kwamen wij met 14 man aan de Oranjestraat te zitten. Daarna verhuisden wij naar het Westeinde te Voorburg en vonden een onderkomen bij Indola Cosmetics. Omstreeks 2 jaar geleden barsten wij daar helemaal uit onze ruimte en

moesten uitkijken naar een nieuw pand dat wij hier vonden. Maar voor hoelang?”

Rondblijffing.

Door een van veel glas voorziene deur komen wij binnen en over de blauw-grize-zwarte tegelrijzen bereiken wij de grote fabriecagehal.

Het eerste zien wij het kantoorje van de baas van deze afdeling, de heer L. J. de Wit, die vanuit zijn domein een goed uitzicht heeft op deze hal.

Aan de muur valt een groot planbord op. „Hier houden wij ons strikt aan”, vertelt de heer Van Vliet ons, „want de opening van een winkel kan nooit verzet worden. Op een juiste en strikt aangehouden planning berust het succes van ons werk.” Rechts van deze hal, die erg licht en zonnig is, vinden wij de magazijnruimte. Hier staat een hypermoderne zaag die schijnbaar moeiteloos elk materiaal op de juiste

Afdeling Werkvoorbereiding

maat zaagt of dit nu verticaal, horizontaal of onder een hoek moet geschieden. De houtvoorziening vindt ook van hieruit plaats.

Klein maar fijn.

Recht tegenover de ingang van de fabriecagehal vinden wij de kleine spuitrij met links daarvan een kantoortje waar nauwkeurig alles wordt berekend, dit is de afdeling Werkvoorbereiding.

Hoewel er flink doorgewerkt wordt is het rustig in deze fabriek. De stilte voor de storm?

„Het is leuk om hier te werken”, zei iemand, „want je voelt de expansie.”

Entree Radarstraat

Is het vreemd dat hier met 45 mensen een omzet wordt gemaakt die in de zes nullen loopt?

„Maakten wij vroeger slechts series van 5-6 complete interieurs voor kapsalons, tegenwoordig zijn het soms series van 50-100 stuks. Daarnaast bestaat de mogelijkheid tot enkelfabricage waardoor een ruime mate van exclusiviteit verzekerd blijft. Dit is onze grote kracht ten opzichte van andere bedrijven in deze branche.

Sinds januari van dit jaar zijn wij veel zelfstandiger geworden, met het gevolg dat onze mogelijkheden ook aanzienlijk vergroot zijn. Leverden wij eerst uitsluitend aan Indola, tegenwoordig verkopen wij, als het niet om kapsalon-interieurs gaat, ook aan derden. Er worden door ons allerlei betimmeringen en interieurs vervaardigd en nog steeds is men bezig om onze werkzaamheden te vergroten.

Machine als waarborg voor precisie.

Al wordt er vaak een enkelproduct gemaakt toch staan er vrij veel grote en moderne machines bij de VOKAP. De reden daarvan is dat met een machine een grote precisie te bereiken is, een eis die voor de massaproductie vanzelfsprekend lijkt maar voor een enkelproduct vaak niet als zo noodzakelijk wordt beschouwd.

Hier, bij de VOKAP, denkt men er anders over. Door gebruikmaking van precisie-apparatuur kan zowel bij het enkelproduct als bij het massaproduct volop profijt worden getrokken van deze investeringen. Zo zien wij onder andere een Formaatzaag, die voor de technicus en de vakman als de bekermat van de „Alleskómer” kan worden aangemerkt. De lopende band ontbreekt; de aanvoer gaat bij dit prachtige apparaat over een slijding voorzien van kogellagers.

Verder treffen wij een fineerderij aan waar een hydraulische pers de meeste indruk maakt.

Onderaardse orde.

Onder het gebouw vinden wij een grote kelderruimte die naast de luchtcompressor voor de spuitrij het gereedproduct herbergt. Op de vloer zijn allerlei vakken geschilderd. Elke klant krijgt als de productie van zijn opdracht is begonnen zijn eigen vak en ziet daar zijn interieur groeien.

Vervolg pag 4 kolom 1

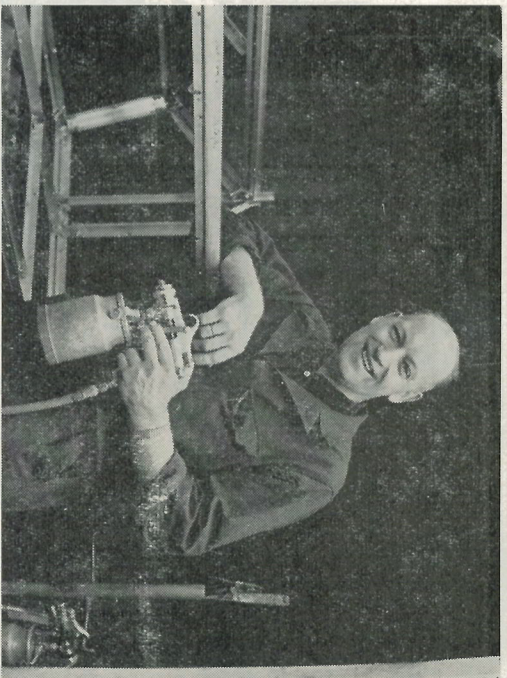
W. C. SPÁANS in het zilveren zonnetje

Op 4 april 1940 is Spaans bij de Nieuwe Weg, zoals dat in de spreektaal van ons bedrijf in Den Haag heet, in dienst gerdien. Eerst als „los werkmán” om vervolgens, na tal van functies te hebben gehad, zijn bestemming te vinden in onze meubel- en interieur-afdeling.

Terrugblikkend in het verleden trekken ongetwijfeld vele aangename en grappige belevenissen aan het geheugen voorbij. Als binnenvoer de schijnwerper op hem wordt gericht zullen stralig de diverse sprekers hier een dankbaar gebruik van maken. Thans als voorman-spinner werkzaam heeft hij evenals voorgaande jubilarissen geschiedens helpen maken.

Een ieder die met de nabewerking te maken heeft zal deze store, behulpzame figuur op klompen kennen en de kwaliteit van het werk dat uit zijn handen komt erkennen. Zijn werkzaamheden bezorgen hem vele contacten met andere afdelingen, zodat een druk bezochte receptie tegemoet kan worden gezien.

Nogge de jubilariswering voor hem en zijn gezin een van de dierbare momenten in hun leven worden.

Op vrijdag 2 april a.s. zal er na afloop van de werkdag gelegenheid zijn om de jubilaris geluk te wensen in de kantine van de Kastenfabriek. W. J. Verhoet.

't Is al koper wat er blinkt op 29 maart aanstaande in ons Haagse bedrijf

J. H. MEIJER

F. M. TAMMERIJN

De heer J. H. MEIJER solliciteerde in 1952 op een door Van der Heem geplaaste advertentie in de Maasbode. Een paar maanden later trad hij als leerling fijnplaatwerker in onze dienst. Op 29 maart a.s. gaat de vlag uit op de Mechanische Afdeling Telco.

K. W. SMINK

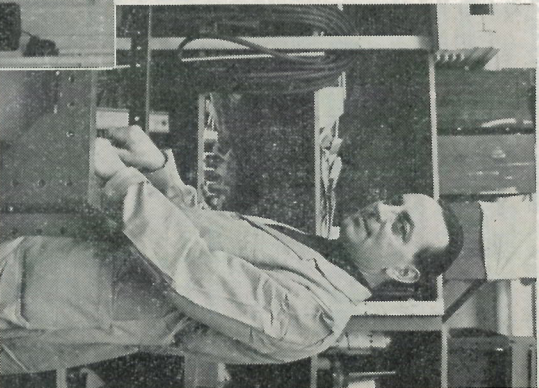
De heer F. M. TAMMERIJN startte in 1952 zijn loopbaan bij ons bedrijf als leerling op onze Bedrijfs-scholen. Via de functie van stempel-maker op de Gereedschapsmakerij Gereedschapsbureau waar hij thans werkzaam is als tekenaar.

De heer K. W. SMINK geeft het Gereedschapsbureau gelegenheid om op 29 maart dubbel te feesten. Ook hij bereikte deze afdeling via onze Bedrijfs-scholen en de opleiding (+ diploma) stempelmaker.

De heer A. RUGGENBERG voelt zich als metaalbewerker van de afdeling Procesontwikkeling in onze Kastenfabriek beslist niet als een kat in een vreemd pakhuis. Dat zijn omgeving hem ook niet als zodanig beschouwt zal a.s. maandag wel blijken.

De heer J. M. A. KELLNER zorgt ervoor dat ook de Gereedschapsmakerij op 29 maart feest kan vieren. Zijn coördinatienoormachine zal die dag ongetwijfeld wat feestelijker zoemen dan anders.

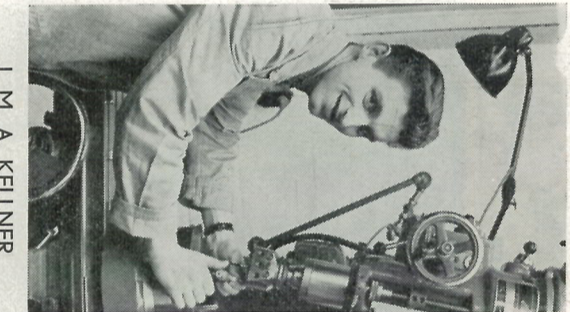
De heer B. J. NOORDANUS zal de feestvreugde op de Gereedschapsmakerij nog verhogen door overmorgen een koperen lintzager te zijn. Al deze jubilarissen: onze hartelijke gelukwensen!

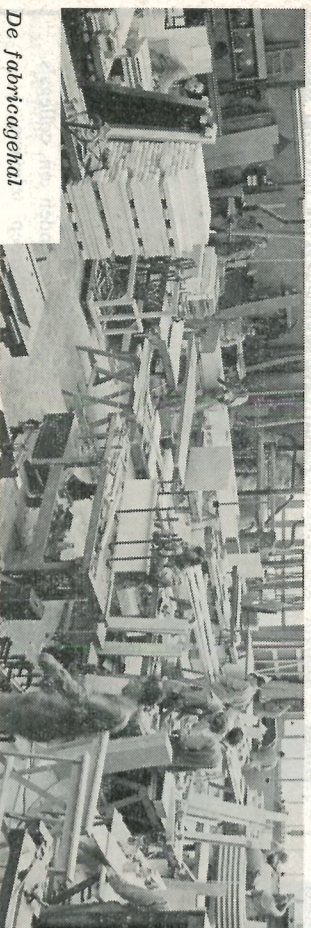
A. RUGGENBERG

B. J. NOORDANUS

J. M. A. KELLNER

De fabriecagehal

VAN DER HEEM N.V.		BNAF N.V.	
Periode	Werkloosheidspercentage	Periode	Werkloosheidspercentage
1965	1,35	1965	1,10
1966	1,35	1966	1,10
1967	1,35	1967	1,10
1968	1,35	1968	1,10
1969	1,35	1969	1,10
1970	1,35	1970	1,10
TOTAAL	59	TOTAAL	52

Premiestabilisatie

Dezer dagen zullen onze tariefwerkers in Den Haag en Sneek hun beloning berekend vinden met behulp van premiestabilisatie. In Utrecht voerden wij dit systeem enkele weken geleden in.

Wat is premiestabilisatie?

Elke tariefwerker weet dat je op het ene werk meer premie kunt verdienen dan op het andere en dat het uitbetaalde premiepercentage elke week anders kan zijn.

Premiestabilisatie zorgt ervoor dat de schommelingen in het wekelijks uit te betalen premiepercentage nooit groter dan 1% zijn. Bovendien kan iedereen ruim een week voordat hij dat bepaalde loon krijgt zelf berekenen of zijn premiepercentage hetzelfde of 1% hoger of lager zal zijn.

Hoe werkt het systeem?

Bij de start wordt over een periode van

INDOHEEM

in woord en beeld

(Vervolg)

Een trapje hoger. Na het kleine ketelhuis bezichtigd te hebben gaan wij langs de vitrine in de kleine ontvangsthall trap op.

Op de eerste verdieping vinden wij de kleine kantoorruimten. Niet alleen het administratieve personeel vindt hier onderdak, maar hier ontwerpt ook een binnenhuisarchitect zijn ideale interieurs. In de kamer van de heer Van Vliet zien wij hetzelfde planbord als beneden in de fabriekgehal. Wanneer wij het bekijken ontdekken wij een nieuw plan waarmee misschien zeer binnenkort het produktieprogramma van deze moderne, expansieve en goedlopende INDOHEEM-unit zal worden uitgebreid.

Kijkend door het raam op de gang, met het gezicht op de zaggende en schavende mensen beneden mij, denk ik: „Van dik hout zaagt men planken en van dun hout maakt men hier mooie dingen.“ Misschien hierover later meer.

Met een dankwoord aan onze gastheren zou ik dit verhaal over de „houtgreep“ willen beëindigen.

j. smulders.

Translumeratie

Binnenkort is het zover dat Van der Heem als een van de eerste bedrijven in Nederland zijn medewerking gaat verlenen aan een unieke proefneming. Algemene bijzondereheden werden al gegeven in de VDH-tjes van 5 en 12 maart j.l.

Hoewel de details van deze proefneming nog niet voor publicatie in aanmerking komen, volgen hierbij enige richtlijnen die voor een goed verloop van de proef dienen te worden aangehouden.

13 weken de gemiddelde premie van elke tariefwerker bepaald. Elke week wordt zijn werkelijk in die week verdiende periodenaantal berekend en bekeken of dit hoger of lager is dan het periodenaantal dat hij op grond van het berekende gemiddelde premiepercentage uitbetaald krijgt.

Is het verschil tussen verdiende en uitbetaalde premie gestegen in een of meer weken boven 30 perioden dan wijzigt automatisch het uitbetaalde premiepercentage met 1%.

Het is duidelijk dat er dus wekelijks een saldo wordt berekend van te veel of te weinig uitbetaalde perioden. Bij vertrek uit de functie dan wel uit de dienst bij Van der Heem wordt het saldo precies verkend. Dit betekent dat over een langere periode gezien iedere tariefwerker precies uitbetaald krijgt waar hij recht op heeft.

Plaats en tijd.

Zoals het zich nu laat aanzien zal de proefneming met de Russische Translumerator ChronoJin Pri 14a geschieden op donderdag 8 april a.s. in de kleine filmzaal van het Ontspanningsgebouw te Den Haag. Omdat deelneming op basis van vrijwilligheid geschiedt vindt deze proef tijdens de beide middagpauzes plaats. Mocht deze periode tekort zijn dan wordt u hiervan op de hoogte gesteld.

Buitenom.

In verband met de opstelling van het apparaat in de kleine filmzaal zal de ingang gebruikt moeten worden die buitenom via de brandtrap bereikbaar is. Daar toe zal het hek bij de Saturnusstraat op die dag geopend zijn.

Naamens de Gorkitofabrieken verzoeken wij u dringend zich strikt te houden aan de aanwijzingen van de functionarissen van de Bedrijfsgezondheids Dienst en Personeelszaken, mede in verband met het experimentele karakter van deze gebeurtenis.

Eigen belang.

In uw eigen belang wordt er een dringend beroep op u gedaan om aan deze proefneming mede te werken. Het kost u slechts enkele ogenblikken terwijl de resultaten van deze proef in het belang van de algehele gezondheid zijn.

Daaruit is ook de groeie belangstelling van de pers voor deze revolutionaire Translumeratiemethode te verklaren.

Stand van naamzaken

De inzendingen door Indola en Van der Heem personeel met betrekking tot een naam voor het nieuwe personeelsorgaan zijn inmiddels door de daarvoor aangezeten jury beoordeeld. De jury heeft een 5-tal namen voorgesteld aan de directie.

Wijziging CAO's (vervolg)

ken zich door het terugbrengen van de maximum leeftijd met gelijkwaardig vervalen verklaren van de zogenaamde onevan jaren waarop vroeger geen verhoging werd gegeven. Daarnaast hebben de schalen enige technische verbeteringen ondergaan, wat in de meeste gevallen resulteert in een hoger salaris dan momenteel van kracht is.

3. De ziektepremie wordt tot op heden door werknemers en werkgever gelijkelijk gedragen. Met ingang van 1 april zullen de werknemers alleen de premie dragen die volgens de ziektewet voor hun rekening komt: 1%, en daarnaast de premiekosten voor de eerste werkdag. Een en ander betekent een belangrijke premieverlagings voor de werknemer.

Partijen wijzen er uitdrukkelijk op dat het bovenstaande eerst kan worden gerealiseerd na bekrachtiging door de organisatie en na verkregen goedkeuring van de Stichting van de Arbeid.

De wijze van betaling van de bovengenoemde loonsverhoging zal nader worden bekendgemaakt.

De directie maakt bekend dat de beampten, wier arbeidsvoorwaarden niet in een CAO zijn geregeld, met ingang van 1 april 1965 een salarisverhoging zullen krijgen van 3% over het bruto inkomen. Dit bruto inkomen bestaat uit: het salaris, de 2% AOW-compensatie van 1 januari 1965 en de huurcompensatie.

Het bovenstaande onder de voorwaarde dat de wijzigingen in de CAO beampten door de toetsende overheidsinstanties worden goedgekeurd.

Intussen zijn de voorstellen ter goedkeuring voorgelegd aan de Stichting van de Arbeid. Zodra wij de goedkeuring ontvangen hebben zullen wij u daarvan op de hoogte brengen.

De nieuwe CAO's zullen gelden van 1 april 1965 tot en met 31 maart 1966.

Oplossing puzzel 141

De vermenigvuldiging zag er aanvankelijk zo uit:

209
17

1463
209

3533

Prijswinnaars

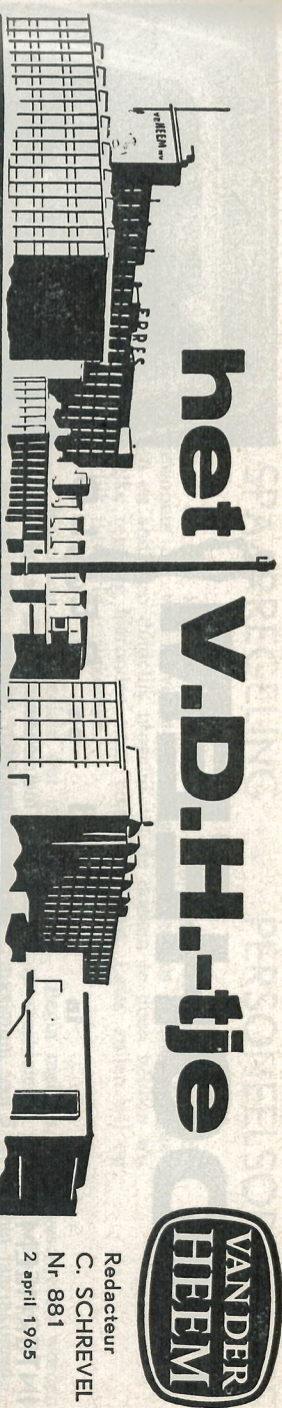
1. (f 15.—) W. Visser, 2961
2. (f 10.—) E. Shephard, 2613
3. (f 7.50) W. Aarnoudse, 1517.
4. (f 5.—) R. Kwin, Utrecht.
5. (f 5.—) W. de Jong, 2651.
6. (f 5.—) B. Theunissen, U2335.

GESLAAGD VOOR:

het examen Nederlandse Handelsrecesspondentie: J. J. R. Kijhn, Technische Adviezen en Documentatie, Den Haag.

Hartelijk dank!

Ondergetekende dankt hierbij het Comité Zakenroost van de ENAF voor de fruitbak welke mij tijdens zijn ziekte mocht ontvragen. A. Vermeulen, ENAF.

het V.D.H.-tje

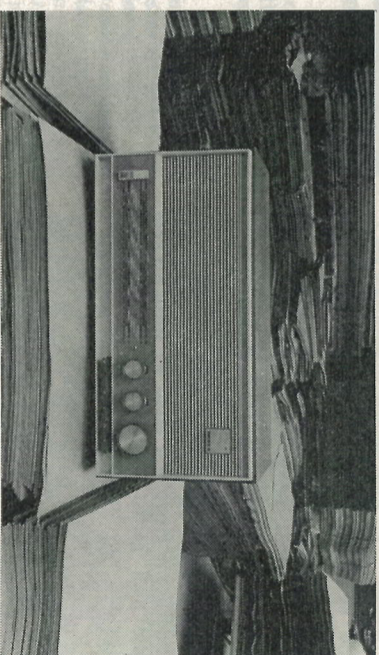
Redacteur
C. SCHREVEL
Nr. 881
2 april 1965

WEEKLIJKS VERSCHIJNEND PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG, UTRECHT EN SNEEK.

ERRES

RA

653

Amerikaanse notenbalken voor een nieuwe radio

Voor een toestel van een lage prijs toch een houten kast; Amerikaans notenhout. Dat is de grootste troef van de nieuwe radio RA 653. Daarbij komt dat dit nieuwe Van der Heem produkt nog andere klasse-allures vertoont en daarbij niet op de laatste plaats de zeer goede geluidswaardigheid. Dit is mogelijk door de grote luidspreker en het geheel houten klankbord. Het is dus alles hout wat er klinkt, een voordeel dat vele concurrenten in de Klasse van f 248,— moeten missen.

Hanteerbaar

Deze nieuwe loot aan de radiostan van ons bedrijf is ook prettig hanteerbaar. In de eerste plaats door het formaat en de moderne vormgeving maar vervolgens door het bedieningsgemak: druktoetsen in combinatie met drie draaiknoppen zorgen voor een snel en juist afstemmen. Daar waar het oor te kort zou kunnen schieten zorgen visuele indicaties voor een perfecte volumeregeling.

Alle mogelijkheden.

Voor een geluidsfager, een nieuwsoort tenulisteraar of louter muzikethebber, voor allen is gezorgd. Zo zijn er de mogelijkheden van lange, midden en korte golf, alsmede de FM-ontvangst. Treft men over het algemeen de aansluitingen voor grammofoon, extra luidspreker en bandrecorder slechts aan bij een duur „klasse“ toestel, ook de RA 653 biedt deze faciliteiten!

Omdat een transistor zeer weinig ruimte vraagt, zijn in dit moderne toestel in ruime mate transistors toegepast. Zo zien wij dat met behulp van de modernste methoden een radiotoestel van 42 x 16 x 22 cm prestaties levert die enige tijd terug nooit zo compact en voor zo weinig geld realiseerbaar waren.

Door de technische kwaliteiten en de oogstrelende facetten maakt deze ERRES RA 653 een goede kans op een grote populariteit; c'est le ton qui fait la musique, wat dat betreft heeft dit nieuwe produkt vele noten op zijn zang. Amerikaanse noten wel te verstaan, immers wat je ver haalt is lekker!

Brááánd ....!

Wanneer er tijdens de werktijd een rookwolkje opstijgt uit de prullenmand of uit een stapeltje oude lappen zal men erin hebben, op het moment namelijk dat de rookwolkjes al rookwolken geworden zijn en de vlammen zichtbaar getig aan het materiaal beginnen te likken. Voordat het tot u doordringt dat hier een brandhaard is die doeltreffend bestreden moet worden, gaan er weer enkele momenten voorbij; momenten die kunnen beslissen of dit binnenbrande een uitstaande brand zal worden, met alle schadelijke gevolgen van dien. In die momenten van verwarring, in die momenten dat u twijfelt wat u zal gaan doen om dat dikke te blussen, kijkt u om u heen, nerveus of in paniek. U bent vertegenwoordigd de eerste regel bij elke actie is: **Kalm blijven, wat er ook gebeurt!** U bent vertegenwoordigd de eerste regel bij elke actie is: **Kalm blijven, wat er ook gebeurt!** U bent vertegenwoordigd de eerste regel bij elke actie is: **Kalm blijven, wat er ook gebeurt!**

B.B.B.B.

Dit probleem is bij de Bedrijfszelfbescherming niet achteloos terzijde gelegd.

Integendeel, er is over gedacht om de brandblusapparaten — vaak netjes opgehangen achter een deur, in een nis of aan een uitspringende pilaar — duidelijk te markeren, zodat bij de eerste oogopslag de plaats van het brandblusapparaat bekend is. Een oplossing is het reeds bestaande, maar voor ons bedrijf nieuwe bord, rechthoekig en voorzien van een rode rand, waarop in een wit veld de zwarte B duidelijk uitkomt. Bij deze B hangt een brandblusapparaat.

(Wordt vervolgd).

Onze jubilarissen geëerd

Op vrijdagavond 12 maart j.l. werd aan een aantal van onze zilveren jubilarissen van ons bedrijf te Den Haag het Vereend Getuigschrift van de Maatschappij voor Nijverheid en Handel uitgereikt. Onder belangstelling van vele familieleden en genodigden vond dit ceremonieel plaats in de koffiekamer van het BPM-gebouw aan de Carrel van Bylandtlaan te Den Haag. Het programma werd geopend en gesloten door de heer W. A. H. C. Boellaard, voorzitter van de Maatschappij voor Nijverheid en Handel departement Den Haag.

Bij de foto:

De heer A. Th. van Ageren ontvangt het Getuigschrift uit handen van de heer Boellaard en de heer F. de Hartog, lid van de Raad van Bestuur van Indoboom. Verder ziet u op de voorgrond van links naar rechts: de heren G. Bergman, J. van der Barys, D. van Dam, H. J. Heymans, H. G. W. Meester, P. C. J. M. Knippen, N. Schelling, G. van Vliet, directeur Administratie Indoboom N.V., M. C. Overduin en J. van der Ree.

